

Diskulogen

med

SLÄKTFORSKARNYTT

Nummer 25, mars 1992

ISSN 1101-3826

(c) Föreningen DIS

Hur skall vi
stava våra
ortnamn?

Multimedia
vad är det?

Vi presenterar:

Den nya
kyrkobok-
föreningen

DISGEN

"DISGEN is
now registered
and approved for
submitting
GEDCOM for-
mat data ..."

DIS GOES

WEST

Sista fyra
avsnitten!

I DETTA NUMMER:

Ordföranden har ordet ...	2
Några rader från	2
Tema: Standardisering och identifiering av ortnamn ..	3
Multimedia, vad är det? ..	5
EG-harmoniserade kommateringsregler? ..	5
DISGEN vers 5: Tips, GEDCOM-'certifiering', Material från Holger ...	6
DISGEN för Mac: Hur man överför data mellan PC och Mac	7
Väckarklockan	8
DIS i etern	8
Mittuppslaget: Nyckeln till Datorköp	
DIS goes West: Norsk släktforskning ...	9
Dansk släktforskning ...	9
Tysk släktforskning ...	10
IGI på CD	10
Får vi presentera: Den nya kyrkobokföreningen	11
Häng med i DISBYT ...	12
Forskarkontakten	12
Pressklipp	13
Nya medlemmar	14
DISGEN-kursen	15
DIS-tröjorna på väg	16
Contents in English	16

DATORKÖP

Första faktabilagan 'Nyckeln till ...' hittar Du som mittuppslag! Den kan du spara om du vill. Drag ut den och sätt in den i en pärm!

Nästa nummer kommer
i maj/juni 1992.

Manus till DIS senast 1
maj 1992.

Ordföranden har ordet . . .

Vår förening fortsätter att växa, vi är nu över 1800 medlemmar. Detta faktum är naturligtvis glädjande och visar att DIS har en funktion att fylla i Släktforskar-Sverige. Samtidigt innebär det en utmaning att få föreningsarbetet att fungera under den snabba expansionen. DIS är ju en ideell förening och det mesta arbetet måste göras på styrelsemedlemmars och övriga funktionärers lediga stunder.

För att nya medlemmar inte ska behöva vänta alltför länge på information och eventuell DISGEN-beställning, så har vi sedan några månader Hans Drotz som deltidsanställd för att sköta distribution mm. Efter en toppbelastning i samband med ett mycket stort antal beställningar på uppdatering till DISGEN 5.1, har väntetiderna nu kunnat nedbringas.

DIS-Väst och DIS-Öst har sedan några år framgångsrikt bedrivit regional verksamhet i sina respektive områden genom kurser, medlemmöten m m. Nu ser en 3:e regionförening ut att vara på väg, nämligen i Sydsverige. I samband med en DIS-utställning vid Skånes Genealogiska Förbunds släktforskar-dag i Lund den 28 mars kommer en samling för DIS-medlemmar i Skåne och Blekinge att hållas, där man kommer att diskutera möjligheten att bilda en DIS-grupp eller en regionförening för Sydsverige.

Intresset för kurs- och mötesverksamhet är stort i hela landet och det är därmed önskvärt att fler regionföreningar bildas. Eftersom regionföreningarna avlastar DIS arbete stöds dessa ekonomiskt av DIS genom bidrag till utrustning mm.

Många släktforskarföreningar har påbörjat och i några fall slutfört framtagning av släktforskarförteckningar för sina områden med

Forts på sidan 8!

Några rader från redaktionen

Välkommen till ett nytt nummer av Diskulogen. Vi introducerar en serie av 'faktablad' i mittuppslaget som kanske kan vara bra att ha. En extra upplaga kommer att tryckas så att dessa kan erhållas från DIS separat. Har Du förslag på tema: skicka in ett vykort till Diskulogen-redaktionen.

Vi har också några intressanta bidrag från DIS-Väst medlemstidning som vi tror kan vara av intresse även för övriga DIS-medlemmar.

Glad Påsk och ha en skön vår!
Björn

PROGRAM- ANSVARIGA

DISGEN - ABC80:

Göran Tengnér, se styrelsen.
DISGEN v 5 - PC, DISGEN
- ABC800:

Lars Blomberg, se styrelsen.
DISGEN v3.5 - PC:
Björn Johansson, se styrelsen.
DISGEN - STEP/ONE:
Jonas Medin, Björkliden,
590 61 VRETA KLOSTER
013-613 42

DISGEN v 4, DISREG -
Macintosh:

Arne Wallgren, Skolvägen 29A,
433 61 PARTILLE
031-26 87 30

DISBYT, DISFOR - PC,
Macintosh:

Olof Cronberg, se styrelsen.

DIS Family

Telefon: 013-13 94 73 (modem)
Hastigheter: 300, 1200, 2400,
4800, 9600 bps (ej split speed).
Protokoll: 8 bitar data, ingen
paritet, 1 stoppbit (*8N1*).

Diskulogen med SLÄKTFORSKARNYTT

Medlemsblad för
Föreningen för
Datorhjälp i Släktforskningen
Adress:

Sandgatan 10 kv,
582 35 LINKÖPING,
Tel 013-14 90 43 (telefonsv.)

Ansv. utgivare: Sture Bjelkåker

Redaktör: Björn Johansson
DISKULOGEN med
SLÄKTFORSKARNYTT
utkommer 4-6 gånger per år.

Prenumeration/medlemskap:
SEK 80:- per år.
DIS postgiro: 14033-5

DIS STYRELSE

Ordförande: Sture Bjelkåker,
Hässleg.5, 58267 LIN-
KÖPING, tel 013-15 09 02

Vice ordförande: Lars Blomberg,
Ärenprisiv.111,
59062 LINGHEM,
013-704 58

Sekreterare: Olof Cronberg,
S.Järnvägsg.21A,
35234 VAXJÖ,
0470-217 63

Kassör: Rune Stalefors,
Sländestig. 11,
58258 LINKÖPING,
013-15 30 26

Ordinarie ledamöter:

Björn Johansson, Bronsålders-
gatan 21, 58268 LINKÖPING,
013-15 88 31

Boo Jonsson, Hammarénsv.47,
13142 NACKA, 08-716 24 35

Karl-Gustav Junhall,
Enebergsv.13, 51100 KINNA,
0320-125 57

Björn Molin, Trönninge 658a,
43292 VARBERG,
0340-217 19

Göran Tengnér, Kyrkv. 13,
18274 STOCKSUND,
08-755 63 56

Suppleanter:

Bo Kleve, Kindag. 45,
582 47 LINKÖPING,
013-14 09 81

Bertil Stalefors, Arrendeg.82,
58331 LINKÖPING,
013-21 37 81

Tema: Standardisering och identifiering av ortnamn

Bakgrund

Släktforskning med DISGEN har hittills koncentrerats på personer medan orter och ortnamn har kommit lite i skymundan. Manualen har rekommenderat användarna att standardisera ortnamnen så att ortregistret blir enhetligt. Det finns ju också ett sätt att ange en hierarki för delarna i ett ortnamn, t.ex. län-socken-gård. Det kräver dock ganska omständlig inmatning och frågan är hur många som egentligen använder det.

Verksamheten med DISBYT har visat på dessa brister. Olof Cronberg har måst identifiera de olika socken-namnen för att exempelvis skilja socknar med samma namn från varandra och för att normera stavningen.

Från flera håll har också kommit förslag om mer stöd i DISGEN för hembygds- och gårdsforskning. Anderz Berg utnyttjar redan DISGEN för detta såsom framgår av förra Diskulogen.

Man vill kunna få listor på vem som bott på en gård under tidernas lopp och man vill kunna återskapa kyrkoböcker där sådana saknas för att nämna några förslag.

Vår ordförande, Sture Bjelkåker, har sedan länge hävdad att standardisering av ortnamn skulle stödjas av DISGEN.

Orter skall ha unik kod

Följande exempel ur ett Ortsregister visar problemen.

1. Bergsbyn 6
2. Bergsbyn 6, Burträsk
3. Bergsbyn 6, Burträsk
4. Bergsbyn 6, Burträsk, AC
5. Bergsbyn, Burträsk, AC

Att nr 2, 3 och 4 är samma det ser alla mänskliga ögon direkt, men för DISGEN är det inte alls lika klart. Den som känner sitt material vet säkert att nr 1 också är samma, men en utomstående kan eventuellt tro att det avser Bergsbyn i Skrutthörna socken. Nr 5, slutligen, avses något av hemmanen i byn eller avses byn själv?

För att ett datorprogram på ett vettigt sätt skall kunna jämföra ortnamn måste de ges en unik kod.

Vad skall ortskoden användas till?

Tänkbara användningsområden:

A. Boende i en viss ort (socken, gård, torp). Man kan skapa en boendelängd för en viss ort eller återskapa husförhörlängd för ett visst år.

B. Ägare av en gård. Man kan skapa en ägarlängd för gården.

C. Brukare/arendator av en gård. Man kan skapa en brukarlängd.

D. Andra speciella relationer mellan en person och en ort: Kyrkoherde, organist, klockare i en socken. Häradshövding i ett härad. Skomakare i en by. Längder över dessa för resp ort.

E. Om de händelser som idag finns i DISGEN förses med ortskod så att socknen kan identifieras rekonstruerade födelse-, död- och vigsellängder skapas.

F. Om även byar och gårdar förses med kod så kan husförhörlängder återskapas.

G. Sist men inte minst kan anutbytet med DISBYT bli bättre.

Hierarkisk kod

Det är förmodligen nödvändigt att ortskoden får någon form av hi-

erarkisk uppbyggnad.

Exempel: Man vet om en person att han bor på en viss gård i en socken men om en annan person enbart att han har bott i socknen. Man vill ha möjlighet att kunna avgöra att de båda personerna har bott i socknen.

Hierarkin kan förstås skapas på olika sätt.

Antingen numreras alla orter från 1 och uppåt och hierarkin beskrivs vid sidan av. Vad slags ort som avses måste också beskrivas vid sidan av. Exempel: Nummer 14711 är en gård som ligger i nummer 342 som är en socken.

Eller också ingår hierarkin i numreringen. Djupet i hierarkin avgör vad slags ort som avses. Exempel: Socken har nummer 342 och en gård i socknen har nummer 342-25.

Kyrklig/kameral/judiciell indelning

På vad skall man då basera den hierarkiska indelningen?

Den kyrkliga är stift-pastorat-socken-(rote?)-gård. Om man säger att någon är född i en viss ort eller att någon var kyrkoherde i en socken så avser man den kyrkliga indelningen. Alla kyrkböcker använder förstås denna indelning.

Den kamerala är nu län-kommun-församling-fastighet. Den kamerala var förr län-härad-socken-gård. Det är den indelningen som används i bl.a. jordeböcker. Om man säger att någon äger en viss gård så avses den kamerala indelningen.

Under gård kan man ytterligare vilja ange torp, undantagsstugor, osv. Dessa är ju egentligen inte indelningar utan man menar att torpet ligger på gårdens mark.

Den judiciella vet jag inte mycket om. Men om man säger att någon häradsdomare i ett visst härad är det ju häradet i judiciell mening man avser. Detta är troligen inget stort problem.

Ett betydligt större problem är konflikterna mellan den kyrkliga och den kamerala indelningen.

Inom ren släktforskning är det ju naturligt att använda den kyrkliga indelningen, eftersom alla

uppgifter hämtas ur kyrkböcker. Men när man kommer till ägande av mark så används ju den kamerala indelningen.

Det som då krånglar till det är att kyrksocknar inte alltid och i alla tider överensstämmer med jordbokssocknar.

Exempel: Byn Himna på vars mark jag bor har alltid kyrkligt hört till Vårdsbergs socken och Bankekinds härad medan den kameralt tidvis hört till Törnevalla socken och Åkerbo härad.

Tidsmässiga förändringar

Ytterligare bekymmer kommer från de förändringar som skett under tidernas lopp. Gårdar flyttas från en socken till en annan, socknar skapas och försvinner, hemman klyvs, osv.

Också länsindelningen har ändrats: förr fanns Vadstena län och Finspångs län i delar av det som nu är Östergötlands län.

En tänkbar lösning: Nominell indelning med undantag

En tänkbar lösning vore att välja en viss indelning vid en viss tidpunkt som den nominella. På så sätt blir hierarkin entydig.

Man bör nog välja en tidpunkt ganska långt fram i tiden så att kunskapen om indelningen är tillgänglig och komplett. Kanske strax före att kommunindelning började införas. Kanske år 1900.

Till den nominella indelningen kan man sedan lägga undantag av typen: Före 1622 hörde Himna i kameralt hänseende till Törnevalla socken. Gården Kvarnstad låg tidigare i Rakereds socken som 1751 införlivades med Vikingstads socken.

Det ställs dock krav på utskriftsfunktionen i programmen att klara av att för koden 342-12, som nominellt är Kvarnstad-Vikingstads socken kunna skriva Död 1789 i Kvarnstad-Vikingstad sn men Född 1710 i Kvarnstad-Rakereds sn. Om det nu är det man vill...

Man kan som hierarki förslagsvis välja län-kyrksocken-gård. Det före-

faller vara enheter som förekommit under lång tid och som ofta används av släktforskare. Det ger också en ganska rimliga antal: det finns ett 20-tal län, upp till 100 socknar i ett län och storleksordningen 30-70 gårdar i en socken.

Förslaget blandar visserligen län (kameralt enhet) och kyrksocken (kyrklig enhet). Men det är ju så jag och många med mig idag anger orter: "Himna, Vårdsbergs sn (E)".

En annat problem som måste lösas är delägande: En person äger 7/12 av ett hemman.

Parallella indelningar

Vad gör man då med andra indelningsenheter: Landskap, Stift, Härad, Pastorat, Rotar? Också en sådan sak som indelta kompanier och regementen kan ses som en indelning av orter.

Man kan tänka sig parallella indelningar som knyter an till den nominella: Landskap, Stift, Härad och Pastorat består av socknar. Rotar består av gårdar. Indelta kompanier får väl bestå av soldattorp.

SCB-koden

Statistiska centralbyrån har ju en kod som används vid deklaration och beskattning, uppbyggd efter län-kommun-socken.

Den kan vara en utgångspunkt men kanske inte möjlig att använda i sin helhet.

Information om orterna

I och med att orter kodifieras så kan man till denna kod knyta information om orten.

Det första är förstås namnet i normerad stavning.

Men man kan tänka sig mycket annat: Ortens historia, Tidiga namnformer och namnets etymologi, Befolkningsstatistik, Yta, Gränser och koordinater att utnyttja för ritning av kartor. För gårdar kan man tänka sig arealer och avkastning, skiften.

Utskrift av orter

Vid utskrift av en tavla i DISGEN översätts koderna i notiserna till

namn i klartext. Man kan nu få möjlighet att välja format: "Himna" eller "Himna i Vårdsberg sn" eller "Himna, Vårdsbergs sn (E)".

Det blir möjligt att efter tavlan skriva ut full information om alla orter som nämnts i tavlan.

Koordinater kan användas för att beskriva personers flyttningar.

Idéer och experiment i den här riktningen har Björn Johansson arbetat med redan under DISGEN version 3.

DIS definierar

DIS borde i samråd med förbundet definiera en enhetlig kod för orter enligt riktlinjerna ovan.

Många detaljer återstår att lösa. Personer med erfarenhet av både släkt- och hembyggsforskning bör vara med vid utformningen.

Stöd för koden i DISGEN och DISBYT måste införas.

Släktforskarna fyller på

Givet att den nominella strukturen finns så måste beskrivningar om alla orter fyllas i. Det är ett stort arbete och måste därför spridas och delegeras till släktforskarna.

DIS måste dock åta sig att samordna detta arbete så att en enda version av ortsinformationen kan åstadkommas (utopi?).

Nedkommen på jorden

Ovanstående beskrivning och högtflygande förslag skickade jag ut till DIS styrelse och en handfull andra personer. Deras kommentarer och egen eftertanke har gjort att jag inser att lösningen nog måste göras litet mer jordnära(!)

Tankarna går nu mer i följande riktning. Man måste nog inse att DISGEN kommer att fortsätta att vara ett verktyg huvudsakligen för släktforskare. Det kommer antagligen inte att gå att utveckla DISGEN till något som kan hantera registrering av information så som DISREG gör, att leta i denna och att successivt förädla den till släkt-, gårds- och hembygdshistoria. Till

Forts. på sidan 15!

"Multimedia är ett datorbaserat system där text, bilder, ljud, rörliga bilder, animation etc används tillsammans. Multimedia är interaktivt." Definitionen av Multimedia, i fortsättningen benämnd MM, återfinns i en nystartad facktidning som heter MM Vision.

På en Multimediämässa i Linköping 11-13 februari kunde man stifta kontakt med olika datorsystem och applikationer för MM.

Minimikonfigurationen för MM-dator kan se ut så här: En 386sx med 2 Mb internminne, 30 Mb hårddisk och VGA-skärm. I denna finns minst MS-DOS 3.1 och Windows 3.0. Till denna utrustning ansluter man lämpligen en CD ROM-spelare, adapter för CD ROM och Ljud samt högtalare. Ytterligare tillägg är t ex ScreenMachine-kort som ger möjlighet att ta in rörliga bilder från olika videokällor. Omvänt kan man via extra kort komplettera en TV-bild med datorgenererad tilläggsinformation.

I en sådan här anläggning kan man stoppa 'MM Beethoven' och dennes 9:e symfoni paketerad på CD från MicroSoft. Du kan studera Beethoven, ströva i hans Wien, följa partituret och studera instrumenten medan musiken strömmar ut ut högtalarna.

Listan över CD och MM-CD med uppslagsverk, publikationer och fakta i såväl text som bild av olika slag växer ständigt.

Vill man själv experimentera med MM laddar man MS Multimedia Extension 1.0. Detta är ett Windowsbaserat programpaket för konstruktion av MM-presentationer.

Vill man göra egna MM-applikationer finns det olika verktyg som:

- MS MDK, MM Development Kit med möjlighet att från C-program nå MM-funktioner i MS Multimedia Extension 1,0.

- Icon Author, ett Windows-

baserat utvecklingspaket för kompletta MM-applikationer

- Guide, MM-utvecklingspaket från OWL som baserar sig på Hypermediateknologin

- Animation Works Interactive, verktyg för att skapa animeringar.

IBM har förstås sin variant av samma tema, nämligen varumärket 'Ultimedia'. Här finns programvaror till PC-DOS eller OS/2-utrustade PC av motsvarande kaliber som den tidigare nämnda. Några av tillbehören är:

- M-Motion Video adapter med program för att presentera rörliga videobilder på skärmen.

- Pekskärmar på vilka du kan styra program genom att peka med fingret istället för att använda tangentbord eller mus.

- PS/2 3,5" Raderbar optisk skivenhet med söktiden 66 ms och överföringshastigheten 4.35 Mbit/sek. Till denna används optiska disketter på upp till 127 Mbyte.

Bland applikationerna kan nämnas:

- MM-verktyget Audio Visual Connection v 1.04

- Linkway, ett utvecklingsverktyg baserat på Hypermedia-teknik.

- Mediasource General Topic Library, en CD-ROM med en uppsättning bilder, musik och ljud-effekter

Även Macintosh och Commodore/Amiga har olika MM-lösningar.

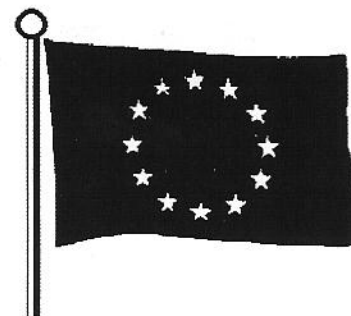
På Amigan heter MM-systemet SCALA och innehåller funktioner för de flesta MM-behov. Dessutom har Commodore tagit fram en speciell utrustning, CDTV som mer är en vidareutvecklad underhållningsterninal med CD-ROM spelare för TV-anslutning.

Stockholms Universitetsbibliotek har, liksom ett stort antal företag och institutioner, idag MM-system i drift.

MM-teknikens ideer och tillämpningar har naturligtvis på sikt även intresse för oss släktforskare när vi börjar bolla med bilder, kartor, småfilmer överförda till video, still-video (à la Canon Ion), egna videofilmer mm.

Vi bevakar området och hoppas återkomma med fördjupningar i ämnet på ett eller annat sätt.

Björn

EG-harmoniserade kommateringsregler?

Ett kåseri i tiden av
K-G Junhall, Borås

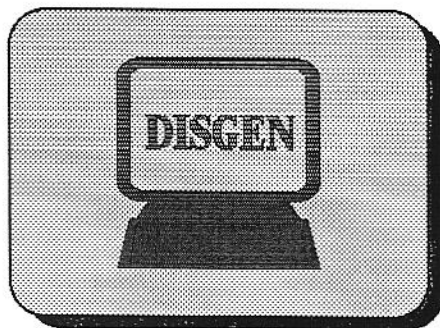
Bland det mest mödosamma en släktforskare kan råka ut för är tolkningen av gamla tiders kommateringsmetodik. Kommateringsregler är självfallet något som alltid funnits och alltid kommer att behövas - äve om många moderna författare tycks kunna vara helt utan dem. Jag har också en känsla av att användningen av datorer i hög grad påverkat kommafrequensen i de flesta typer av texter.

En sak som framför allt innebär att kommateringsreglerna måste modifieras är den nu så aktuella EG-harmoniseringen. Här brådskar det med nya regler om vi inte ska hamna på efterkälken. Jag menar att en snabbutredning med hänsyn till frågan vikt och omfattning måste komma till stånd omedelbart.

Det vore skrämmande om vi tvingas uppleva att än en gång ge upp vårt eget väl etablerade och (trots all förenkling och utslätning) ännu relativt storsvenska kommateringsystem. Detsamma har säkerligen sina rötter i vikingatidens runristarepok, men har rönt viss påverkan av övergången från futharkens raka tecken till de mer rundade latiniserade bokstäverna. Hansans inflytande får inte förringas, heller inte Olaus Petris översättning av Biblia på Swensko.

Det är emellertid först på 1600-talet och under den s. k. stormakts-tiden som ett mer systematiskt genomförande av enhetliga och normerande kommateringsregler påbörjas, framför allt genom Olof

Forts. på sid 12.

Version 5.1 (för PC)

Efter annonseringen i förra numret av Diskulogen att DISGEN version 5.1 var klar kom det en väldig mängd brev med önskemål om uppdatering.

Detta plus att nytryckning av manualen blev försenad har medfört att leveranserna inte kunde ske så snabbt som önskvärt var. Jag hoppas dock att alla som beställt nu har fått sina program.

GEDCOM-godkännande

För ganska länge sedan skickade jag in DISGEN till mormonerna i Salt Lake City för att få godkännande av DISGENs GEDCOM-implementering. Ett godkännande betyder att de accepterar material från DISGEN för inläggning i sin stora databas. Det betyder inte att de godkänner implementeringen såsom komplett eller korrekt.

Efter påstötning fick vi till slut ett brev där man påpekar en par saker men säger:

This letter is to inform you that your software product, DISGEN, is now registered and approved for submitting GEDCOM format data to the Ancestral File of the Church of Jesus Christ of Latter-Day Saints. I encourage you to say so in your product literature. This is not a certification that your products GEDCOM output is compatible with all other GEDCOM systems -- the testing is up to you.

...
Congratulations!

Thank you for supporting this important movement to share genealogical information. I hope it will be beneficial to your company and customers.

Man uppmanar oss alltså att nämna godkännandet i vår reklam och tackar oss för att vi hjälper till att sprida GEDCOM. Man hoppas det ska vara till gagn för vårt företag och våra kunder.

Använder DISGEN extra minne?

PC-datorer har en gräns för hur stort det minne kan vara som används av vanliga DOS-program. Den är, som de flesta väl känner till, 640 kbyte. I detta minne måste både program och data rymmas.

DISGEN är ett vanligt DOS-program. Dock finns i DISGEN en funktion som gör att när datastrukturerna blir för stora så skrivs delar av dem som inte behövs för tillfället till en fil på skivan och läses sedan in igen vid behov.

Vartefter förhållandet mellan datastrukturens storlek och det tillgängliga minnet växer så växer också bearbetningstiden.

Många modernare datorer är försedda med utökat minne, 2-4 Mbyte eller mer. Det kan utnyttjas bl.a. av MS-Windows men således ej direkt av DISGEN.

Det finns programmeringsåtgärder som skulle kunna göra det extra minnet tillgängligt i DISGEN men det skulle göra programmet större till men för de som endast har 640 kbyte.

Jag föreslår därför följande åtgärder för att snabba upp DISGEN och dra fördel av det extra minne man har. Byt till MS-DOS version 5. Där finns möjlighet att lägga stora delar av operativsystemet och annat utanför de 640 kbyten. När jag bytte fick jag närmare 100 kbyte mer till förfogande.

Sätt av en del av det extra minnet till en s.k. disk cache. Till MS-Windows och MS-DOS v5 finns ett program, SMARTDRV, som bevarar information från skivan som man

nyligen har läst i det extra minnet. När så DISGEN vill läsa något så flyttas bara data mellan minnena, mycket snabbare än läsning från skiva.

Vid skrivning sparas det som skrevs i det extra minnet, men det skrivs också ut till skivan, vilket ju är bra om t.ex. strömmen skulle gå.

Efter installation av SMARTDRV blir hårddisken mycket lugnare och körningen går snabbare. Observera att alla läsningar från skiva drar nytta av SMARTDRV: också laddning av program, läsning av flockfiler, osv.

Dubblera aldrig personer

På förekommen anledning vill jag understryka att personer aldrig skall dubbleras vid inmatning, dvs matas in två gånger men olika flock:individ-nummer. En person i livet skall motsvaras av en person i DISGEN. Annars blir det väldigt trassligt, både för släktforskaren och för DISGEN.

Hur undvika dubbelinmatning?

När antalet inmatade personer växer kan det bli svårt att avgöra om en person redan finns inmatad. Sökningsfunktionen finns ju men tar tid med ett stort material.

Man kan då göra så här: Skapa ett utdrag med för- och efternamn plus eventuell ytterligare information. Sortera och skriv ut till fil, t.ex. ALLA.TXT.

När man sedan vill söka efter en person går man ut till DOS genom det val som finns i delmenyn Övrigt och använder DOS-kommandot FIND:

```
FIND /I Andersson ALLA.TXT  
/I betyder att stora och små bokstäver skall behandlas lika.
```

DGPRT

Funktionen att exportera utskriften till DGPRT för senare import i ordbehandlare har visat sig innehålla ganska många fel. Tiden från implementering till leverans var nog för kort, men det blir lätt så. Det är mer att göra än några

enkla felrättningar, därför skjuter jag vidare arbete på DGPRT till en kommande version av DISGEN för att inte riskera att införa onödiga fel i nuvarande version.

Ett par fel

Till sist vill jag upplysa om två fel.

Om man i huvudfunktionen Notiser kopierar långa notisrader, oftast händer det med T-notiser, så kan man råka ut för fel 205. Rättat i version 5.1-1 eller senare. Om Du får fel 205 i flockar så skicka kopior på dem till mig så skall jag försöka reparera.

Det andra rör utskrifter av stamtaflor i tabellform. Om det bland en persons barn finns referenser till andra tabeller och som sista referens finns hänvisning till en person som förekommit tidigare så skrivs inte de från barnkullen refererade tabellerna ut. Rättat i version V5.1-1:5 eller senare. (Felanmält av Signar Bäckman i Finland som skickat föredömlig dokumentation och underlag vilket gjorde det möjligt att hitta detta knepiga fel).

IMPORT FRÅN HOLGER

Ett hjälpprogram för import av släktforskningsmaterial från programmet Holger har utvecklats.

Alla uppgifter som finns i Holger tas med och lagras i DISGEN.

Tester har gjorts med flera olika Holger-filer. Det har visat sig att storleken i DISGEN-flockar blir ungefär hälften av det filutrymme som Holger-filerna tar tillsammans.

Programmet, som heter DG-HOLGER, är gratis och får spridas fritt. Kontakta Lars Blomberg eller Olof Cronberg om Du är intresserad.

LBg

Beställ Din DISGEN-uppgradering från v. 5 till v. 5.1 genom att skicka in dina originaldisketter till DIS. Uppge Namn och medlems-nummer. Du får nya disketter och ny manual i retur! Pris 100:- + postförskott.

HUR MAN ÖVERFÖR DATA MELLAN PC OCH MACINTOSH

DISGEN har tidigare haft ett textformat, som var gemensamt för alla olika datorsystem (ABC, PC, Macintosh osv.). Med DISGEN version 5 introducerades ett helt nytt lagringssätt för data. För de flesta PC-användare är detta bekant. Skillnaden är väsentligen att relationsnotiser tidigare lagrades dubbel tillsammans med övriga notiser för varje individ, medan nu familjer definierats som egna individer. Från en individ finns en pekare till den familj i vilken han/hon var barn. Från denna familj hämtas vid behov data angående föräldrarna. För varje samhörighet/äktenskap skapas en familj. Där finns uppgifterna om äktenskapet, hustrun/maken samt barnen. Skälet till denna ändring var väl närmast att detta anknöt bättre till Gedcom-formatet, mormonernas textformat för att kunna överföra data till databasen i Salt Lake City och som har kommit att bli något slags släktforskningens esperanto.

Det nya formatet har inneburit att det inte längre har gått att exportera textfiler som kan läsas av DISGEN ver 3 för PC eller version 3-4 för Macintosh. Från dessa kan textfiler importeras till DISGEN ver 5. Det gemensamma överföringsformatet var kanske en av fördelarna med DISGEN. Man kunde känna sig övertygad om att det som man lagrar in i dag skulle kunna användas även om den egna datorn inte längre fanns kvar och likaså dela sina släktdata med släktforskarvännerna oavsett vilka datorsystem som dessa använder.

Det gemensamma formatet innebar begränsningar: som bekant kunde tidigare versioner endast hantera 20 notisrader å högst ca 80 tecken per rad. Behövdes fler rader fick man välja fortsättningsnummer. I Macintoshversionen tillät jag 40 rader. Vid konvertering till textformatet fanns valet att omvandla till PC-formatet genom att lägga resten i fortsättningsnummer. Detta gjorde det nödvändigt att ha tillräckligt många lediga nummer i filen för att

tillåta att fortsättningsnumren skulle rymmas.

DISGEN ver 5 tillåter 100 rader, men eftersom familjepekarna inte tar upp så många rader som förr innebär det att varje individs notisrader, mätt på det gamla sättet, kunde bli fler. Dessutom kan man själv utöka antalet rader...

Varje notisrad inleds med en bokstav, en etikett (label) som anger vilken typ av information som följer. I DISGEN ver 5 används de tidigare inte utnyttjade bokstäverna J och W för att ange nummer på familjeindivider. Bokstaven G för gifte utnyttjas inte, och familjeindividernas första rad, som motsvarar den rad för varje individ som anger kön, nummer och namn, har N som etikett. Nyligen har två ytterligare notistyper definierats (se nummer 24 av Diskulogen) nämligen H som förut betecknade antal äktenskap används för att markera individer och Y, som ej tidigare använts, för att ange data som man vill ha samlade i noter efter en utskrift. Vissa styrtecken har redan tidigare utnyttjats. Det gäller markeringarna =O...=, =D...=, =P..., för att beteckna Ortsnamn, datum och person för register vid utskrifter liksom möjligheten att med <1....> ange ordning av Ortsbegrepp i register. Dessa markeringar finns kvar men likhetstecknen och vinklarna har bytt plats. I DISGEN ver 5 finns dessutom nya formateringsstecken.

Alla dessa förändringar har medfört att det inte längre finns en DISGEN-standard. Det kommer att krävas konverteringsprogram för att föra över data mellan olika versioner av DISGEN, liksom mellan olika släktforskningsprogram. Man kan möjligen beklaga att det inte skett samråd inom DIS, så att konverterare funnits färdiga. Uppenbarligen pågår fortfarande utveckling av DISGEN ver 5 så vi kan kanske inte vara säkra på att lagringsformatet funnit sin slutliga form.

Behovet att kunna skicka över data mellan olika DISGEN-användare finns kvar. Jag har därför börjat göra en konverterare som klarar av att omvandla textfiler, som skapats från flockfilerna i ver 5 till det gamla textformatet, som kan utnyttjas av Macintoshanvändarna.

Ännu så länge tar den över data utan att konvertera styrtecknen, men en konverterare för detta skall jag lägga in. Konverterare skall ge möjlighet att spara 20, 40 eller 100 rader per individnummer. Förutsättningen kvarstår, att det måste finnas utrymme kvar i flockfilen. Om någon har behov att göra en sådan överföring av data går det bra att skicka en tom 3,5 diskett till mig för att få programmet. Det kan vara bra att få synpunkter. Jag har bara program för Macintosh.

Arne Wallgren
Skolvägen 29 A,
433 61 PARTILLE

(Artikeln återgiven i sin helhet
från DIS-VÄST nr 1 1992)

Ordföranden . . .
(forts fr sid 2)

hjälp av datorprogrammet DISFOR. DIS har nu inlett diskussioner med Släktforskarförbundet i syfte att inbjuda föreningarna att låta sina förteckningar ingå i en rikstäckande släktforskarförteckning. En sådan förteckning skulle troligen bli för omfattande för att kunna ges ut i bokform, kanske är mikrokort i så fall ett lämpligt medium.

Antalet personer som regelbundet kontakter DIS Family via modem ökar och närmar sig nu 300. Tidigare var utbyte av släktforskarmeddelanden det huvudsakliga motivet för att ringa upp DIS Family. Men sedan årsskiftet har intresset ökat markant genom att sökning i DISBYT-basen nu kan ske i DIS Family. Om Du vill veta vilka DIS-medlemmar som forskar på en viss socken eller ett visst familjenamn, kan Du snabbt och lätt få besked genom att låta din dator ringa upp DISBYT på DIS Family. Hittills finns flockutdrag från ca 180 DISGEN-användare i DISBYT och vi hoppas att fler ansluter sig. Planer finns också på att lägga in referenser till annat forskarmaterial i DISBYT, t ex antavlor som publicerats på olika håll.

Genom tillkomsten av DISBYT har den stora spridningen av DISGEN gjort att programmet inte bara är ett hjälpmedel att hålla reda på den egna släkten, utan man kan också få hjälp i själva forskningen genom att enkelt få kontakt med släktforskarcollegor som forskar på samma släkter. En sak att komma ihåg inför kommande utbyte av disketter med DISGEN-data medlemmar emellan, är att alltid ange källhänvisningar till uppgifterna i DISGEN-notiserna. Därmed ökar värdet av uppgifterna betydligt för mottagaren.

Sture Bjelkåker

**DIS I
ETERN**

NYTT MEDIUM: DIS-MEDLEM VIA RADIO

Vi saxar ut ett brev från Karl-Erik Lerbro, ny ordförande i DIS-Väst:

"... som ni kanske vet så sysslar jag lite med radiohobbyn som sändaramatör. Även där har vi tagit datorn till hjälp i kommunikationen oss emellan. Vi har byggt upp ett nät med 'noder' och elektroniska brev-lådor som vi kommunicerar med via radio. I detta nät kan meddelanden läggas in som kan styras till önskad mottagare, antingen personliga eller till geografiskt avgränsade områden över hela jordklotet. Trafiksättet kallas på engelska Packet Radio...

Jag lade in ett 'brev' häromdagen, adresserat till Skandinavien, med förfrågan om det var någon som var intresserad av släktforskning med hjälp av dator och upplyste om DIS existens. Ett 15-tal

svarade, vilka jag har kontaktat via radio och lovat utförligare info per post om DIS och DISGEN..."

Vad blir nästa medium för spridning av DIS-information?

Sture B

April
25 Teknikdag i Kinna (DIS-Väst)

Maj
9 Melleruds museum (DIS-Väst)

Augusti
14-16 Släktforskar dagar i
Uppsala, SSF årsstämma.

Visste Du att . . .

... DIS har fler än 1800 medlemmar

... varav fler än 220 också är med i DIS-Väst

... varav fler än 320 också är med i DIS-Öst

... DISGEN för PC används av fler än 1530 aktiva medlemmar

... varav fler än 1070 använder vers 5

... DISGEN för Mac används av fler än 150 aktiva medlemmar

... Detta nummer av Diskulogen trycks i 2400 exemplar

DIS GOES WEST

Här fortsätter Olof Cronberg att berätta om hans och andra släktforskarens möjligheter i USA och i Salt Lake City i synnerhet...

Norsk släktforskning i Salt Lake City

Jag har tidigare forskat i Norge, genom att låna med mikrofilmer till Sverige från Norge. Kyrkoböckerna har ungefär samma karaktär som i Sverige, däremot saknas husförhörlängder.

Jag skulle försöka finna Ole Olsen Royens födelseplats och föräldrar. Enligt uppgift skall han vara född ca 1784. Problemet är att han dyker upp i Kristiansand 1813 och dör 1839, innan någon folketätling har blivit gjord. Då Norge tillhörde Danmark gjordes folketätlingar lika ofta som i Danmark, men efter 1814 då Sverige övertog Norge glömde man bort att göra sådana. En ättling till honom betalade under många år en professionell släktforskare att söka efter hans härstamning, utan att finna något av intresse.

Efternamnet Royen är förmodligen ett ortnamn, och det närmaste man kan komma är att det finns sex byar som heter Röine. Enligt familjetraditionen skall han ha kommit från Valdres-området där en av dessa byar Röine ligger.

I International Genealogical Index (IGI) på CD-skiva (se annan artikel i detta nummer) söker jag efter både Royen och Röine, och finner dels en del ättlingar till Ole Olsen Royen och dels en familj Röine i norra Norge. Jag kollar upp de sex byarna Röine, utan att få något riktigt bra napp. Eftersom Ole Olsen är ett av de vanligaste nam-

nen i Norge, förekommer det nästan alltid en Ole Olsen född varje år i varje församling!

Det visar sig dock att Historiska institutionen i Bergen har gjort ett register över folketätlingen 1801, som är sorterad på namn på sockennivå och på amts-nivå. Detta register finns tillgängligt på mikrokort i SLC. Jag kollar då särskilt Valdres-området och finner att det skall finnas en Ole Olsen, 17 år gammal, i Röen by och socken. Enligt folketätlingen har han också en yngre bror som heter Ole Olsen och är 14 år.

Först när jag tittar i en särskild längd över oäktingar finner jag Ole Olsen född 1784 i Röen. Hans föräldrar Ole Olsen och Ingri Olsdotter gifter sig först ett par år senare.

En snabb titt i kyrkoboken tyder på att både farfar och morfar heter Ole Olsen! Jag finner också en bygdebok för Valdres, som finns tillgänglig på mikrofilm. Enligt denna skulle familjen kunna följas tillbaks till 1600-talets början. Jag är dock inte nöjd. Hur vet jag om Ole Olsen i Röen är samma person som Ole Olsen Royen eller ej?

Jag försöker hitta ett skifte i ett register över skiften, men hittar inget lämpligt skifte. Eftersom fadern endast var husman, blev det kanske inte något skifte. Jag hinner tyvärr inte lägga ner mer tid på detta, utan jag får leta vidare när jag kommer till Norge.

Brittisk släktforskning i Salt Lake City

Min farmors farmor far hette Andrew Bourn (1810-1893) och var skeppsredare i Göteborg. Hans föräldrar hette William Bourn (1779-1844) och Jane Galiens (1780-1856). Familjen flyttade till Göteborg på 1830-talet, och fick då svenskt medborgarskap, vilket jag av en slump råkat finna på riksarkivet. I ansökningshandlingarna står endast att William Bourn söker medborgarskap för sig och sin familj, utan att vare sig hustru, barnen eller några persondata nämns.

Viktigare var ett intyg från Dicksonska handelshuset att William

Bourn var en redbar man. Enligt tradition skall William Bourn vara född 1779 och ha kommit från Gloucestershire, medan hustru och barnen skulle vara födda i London.

Enligt IGI skulle en William Bourn fötts 1783 i Gloucester. Min första tanke var således kolla denna födelsenotis, och se om den verkade rimlig. Det visar sig dock att födelsenotisen består av en rad: Den 29 januari döptes William, son av William & Rebecka Bourn. Vare sig faderns titel, hustruns efternamn eller faddrar stod omnämnda. Dessutom tyckes endast kyrkoböcker från 4 av 8 församlingar finnas bevarade.

Inte heller kunde jag finna någon skattelängd i mormonernas register, men det är möjligt att jag letade på fel ställe. Jag plockade fram det lokala veckobladet för Gloucester, men där fanns inga familjenotiser i den.

Slutligen fann jag en tryckt röstlängd från 1818 på mikrofilm, enligt vilken det fanns två William Bourn och en John Bourn i Gloucester, samtliga var "cordwainer", dvs. en slags skomakare.

Det är väl mindre sannolikt att en skomakareson blir skeppare. I stället försökte jag söka efter uppgifter i London. Liksom andra storstäder, som New York, Chicago eller lilla Stockholm, är London ett getingbo av olika församlingar, som folk tillhörde beroende på bostadsort och tro. Före 1837 sköttes bokföringen av respektive kyrka.

Efter 1837 övergick bokföringen av vitaluppgifter till staten. I IGI fanns drygt 5 miljoner uppgifter för London, vilket dock inte räcker långt. Min familj Bourn, kunde jag inte finna i IGI, trots att jag via en svensk bouppteckning efter skepparen William Bourn hade uppgifter om hans barn, som stannade kvar i London. Det enda jag kunde glädja mig åt var att namnet Bourn inte tycktes överdrivet vanligt.

Jag kastade mig över adressböcker för London för att via den bakvägen finna ledtrådar för att kunna lokalisera uppgifter i censustor eller kyrkoböcker. I adresskalendern kunde jag finna lotsen sonen William Bourn och en

misstänkt svärson advokaten Henry Hindmarsh.

Folkräkningar eller census-listor gjordes vart 10 år från 1830. Man skulle då ange vilka som bott i varje hus en viss natt. (Sov man över hos bekanta den natten blev man registrerade hos dem.)

I 1850 års census anges födelseort och ålder. Lotsen William Bourn kunde återfinnas med sin familj i 1850 års census. Han skulle vara född ca 1809 i Lighthouse församlingen/distriktet (I detta område härjade Jack the Ripper ett halvt århundrade senare). Däremot fanns endast tjänstfolk boendes i Henry Hindmarshs hus, varför han sannolikt endast hade sitt advokatkontor i den byggnaden, som stod angiven i adresskalendern.

Lotsen William försökte jag så finna i kyrkoboken, men ca 800 personer var döpta varje år i församlingen och kyrkoboken var svårläst pga svagt bläck. Dessutom kunde man döpta barnen när det passade. På ett ställe döptes en familj med sex barn samtidigt, den äldste 12 år, den yngste nyfödd! Jag fann således inte William i denna kyrkobok.

Jag ställde istället mina förhoppningar till London Times familjenotiser. Till dessa fanns ett efternamnsregister, som var sorterat för ett halvår i stöten. Eftersom jag visste att Jane Gailiers skulle ha dött 1856 sökte jag efter henne. Mycket riktigt fann jag i november 1856: "On the 12th inst. at the resident of her son-in-law York Square, Commercial Rd East, Jane Bourn, widow of the late William Bourn of Gothenburg, Sweden." Jag försökte då lokalisera vilken församling detta kunde vara, och bad personalen vid FHC om hjälp. Man pekade dock bara på en bokhylla, och menade att jag skulle titta i en kartbok.

Efter eget pusslande kom jag fram till att man i ett gaturegister kunde få reda på vilket område av London gatan låg i, därefter skulle man titta i ett register över register till censuslistorna, därefter skulle man titta i registret till censuslistor, och slutligen kunde man plocka fram rätt mikrofilm med censuslistan, för att finna vilken församling gatan tillhörde.

Dessvärre kunde jag i 1850 års

censuslista ej finna Jane Bourns svärson. Ej heller kunde jag finna henne i begravningsboken för församlingen i fråga.

Att forska i England är svårare än att forska i Sverige. Kyrkoböckerna håller sämre kvalitet och det finns flera olika trossamfund att välja på. Man måste ha turen att finna folk i censuslistorna. I och för sig kanske det hade gått lite bättre om jag haft bättre kännedom om och fått bättre rådgivning om det brittiska källmaterialet.

Tysk släktforskning i Salt Lake City

På Familjehistoriska Centrat i SLC fanns en äldre kvinna som gick runt och pratade med släktforskarna mer än hon forskade själv. Hon talade med en så kraftig tysk brytning, så att jag utan att tänka på det svarade på tyska. Jag pekade på en tysk anfader på min släkttavla och sa till henne att "Er war ein Schneider". "Oh, you mean a taylor", svarade hon med ett uttal som var mer tyskt än amerikanskt.

I Tyskland finns ganska utförliga kyrkoböcker av samma kvalitet som de svenska. Problemet är dock att man kunde tillhöra olika församlingar, exempelvis protestantiska eller katolska. Vilket material som finns mikrofilm växlar från kyrka till kyrka.

Till exempel har den protestantiska kyrkan i Schleswig-Holstein beslutat att inte låta mormonerna filma kyrkoboksmaterialet. Däremot har t.ex. Lübeck låtit mikrofilma sina. För Lübeck hittade jag förresten ett gigantiskt personregister som bestod av 135 rullar med 16 mm mikrofilm, med A6 kort med registeruppgifter!

Jag härstammar från den svenska släkten Schönherr, som påstås komma från Lauterbach utanför Chemnitz (f.d. Karl-Marx-Stadt) i nuvarande östra Tyskland. På IGI fanns det åtskilliga personer med namnet Schönherr i Lauterbach, men inga av mina förmenta förfäder.

Dessvärre hade mormonerna inga kyrkoböcker därifrån. Apotekaren i Varberg Bernhard Matias Schwinger påstås komma från Kihl i

ett dokument skrivit till Kungl Majt. Enligt en tryckt borgarlängd fanns det en kannstöpore Zwinger i Kiel, men denne kunde jag inte kolla närmare, då mormonerna inte hade fått filma kyrkoböckerna.

International Genealogical Index (IGI) på CD-skiva.

Sedan ett tiotal år tillbaka har mormonerna haft sitt IGI tillgängligt på mikrokort till ett förmånligt pris. Att köpa IGI-registret för Sverige om 370 kort har kostat ca 400 kr.

Sedan en tid finns IGI även tillgängligt på CD-skivor vid mormonernas släktforskarcentra i USA. Så småningom kommer det bli tillgängligt vid de familjehistoriska centra i Sverige också.

Det svenska materialet ryms på två CD-skivor. Det finska materialet som är mer omfattande ryms på tre CD-skivor. Jag vill minnas att det engelska materialet tog tio CD-skivor i anspråk.

Precis som på mikrokorten kan man söka på för- och/eller efternamn. Dessutom kan man söka på exakt eller ungefärlig stavning av namnen. Till skillnad från mikrokorten söker man vanligtvis på hela Sverige åt gången, men man kan om man så önskar endast söka på vissa län. Det går inte snabbare, men man slipper att se det man inte önskar se.

En annan fördel är att man kan söka på föräldrarnas namn och finna barnen. Vanligtvis är de notiser man finner registrerade i särskilda registerprojekt. Man får då automatiskt också uppgift om vilken filmrulle som uppgiften är hämtad ifrån.

Slutligen finns det möjlighet att skriva ut uppgifterna på papper för en krona sidan. T.ex. kunde jag skriva ut en lista på alla personer, som heter Cronberg, som finns med i IGI.

Detta var den sista artikeln av en serie i vilka Olof Cronberg berättat om sina släktforskarerfarenheter i USA.

DEN NYA KYRKOBOKFÖRINGEN

Från 1 Juli 1991 har Svenska kyrkan inte längre hand om folkbokföringen. Detta innebär bl a att man får gå till det lokala skattekontoret, när man vill ha ett personbevis eller vill begära hindersprövning för äktenskap.

På varje pastorsexpedition finns det ändå kvar en del, när det gäller registrering av medborgarna. Men det är begränsat till dem som är medlemmar i Svenska kyrkan och det som berör kyrkliga handlingar.

I och med omläggningen passade de flesta pastorat på att gå över till datorstödd kyrkobokföring. Av Göteborgs stifts 132 pastorat är det sålunda 124 som använder dator och 8 som har manuell kyrkobokföring. Dessa senare kallas lite vanvördigt för papperspastorat.

Tre register

Den nya kyrkobokföringen består av tre olika register, och dessa stöder varandra på olika sätt. De kallas församlingsregistret, ministerialböckerna och verksamhetsregistret. Kyrkoherden i pastoratet är ansvarig för ministerialböckerna och kyrkorådet för de övriga registren.

Församlingsregistret

Huvudregistret i den nya kyrkobokföringen är församlingsregistret. Datainspektionen kallar det i sina direktiv för medlemsregister. Därav förstår man att det endast får innehålla uppgifter om dem som är medlemmar i Svenska kyrkan. I

församlingsregistret finns följande uppgifter: Namn, födelsedatum och -nummer, adress, civilstånd, samhörighet och ytterligare ett par uppgifter. Där finns inte uppgift om födelse- eller dopförsamling och under samhörighet anges endast ett personnummer (make/maka eller en förälder). Det går således inte att få fram en familjebild eller ens vilka barn en person har.

Ministerialböckerna

I ministerialböckerna antecknas dop, konfirmation, vigsel och begravning i Svenska kyrkans ordning. Observera att den tidigare födelse- och dopboken nu är en dopbok och att begravningsboken inte tar med dem som har begravts i annat samfund eller i borgerlig ordning.

Verksamhetsregistret

Namnet på detta register anger vad det är avsett för. Här kan man göra en förteckning över kyrkokören, de olika konfirmandgrupperna, kyrkorådets medlemmar osv. Med hjälp av de olika rutinerna kan man lätt skriva ut deltagarlistor, adressetiketter och liknande. Det går snabbt att upprätta sådana register eftersom man kan ta data direkt från församlingsregistret. I verksamhetsregistret får man ha med även icke medlemmar i församlingen, t ex sådana som sjunger i kören men bor i annan församling eller föräldrar till barn i kyrkans barntimmar även om de inte tillhör Svenska kyrkan. Här föreligger nämligen ett kundliknande förhållande som Datainspektionen uttrycker det.

Uppdatering

En gång i veckan uppdateras församlingsregistret och man får då uppgift om ny adress, ändrat civilstånd, dop och konfirmation mm. Dessa ändringar sker per modem och en pastoratsbrevlåda hos DAFA i Stockholm, som i sin tur får data från Riksskatteverket.

Ändring av t ex adress i församlingsregistret påverkar automatiskt verksamhetsregistret.

Släktforskning

Ganska snart inser man att registren i den nya kyrkobokföringen inte kommer att bli till så stor hjälp vid framtida släktforskning. Fortfarande betraktas dock uppgifterna i kyrkobokföringen som offentlig handling, men de är samtidigt underställda samma sekretessbestämmelser som tidigare. En positiv nyhet är dock de fina möjligheterna till sökning. Man kan t ex söka på en kombination av efternamn, ett förnamn och ungefärligt födelsår. Men napp får man ju bara om personen tillhör Svenska kyrkan och för tillfället bor i den aktuella församlingen.

Programmet

Den nya kyrkobokföringen är gjord i programmeringsverktyget Progress. Huvudingredienserna i registren är dels en scrollista som kan ordnas antingen i personnummerordning eller i bokstavsordning enligt efternamn och dels registerkort på varje person.

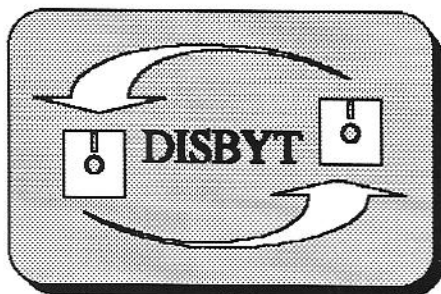
Utvecklingsarbetet har gjorts av Statskonsult i nära samarbete med Svenska kyrkans centralstyrelse.

Det gamla arkivet

Alla kyrkoböcker för tiden före 1 juli 1991 kommer tills vidare att finnas kvar på pastorsexpeditionerna. Det finns alltså fortfarande möjligheter för släktforskare att få uppgifter därifrån. På flera håll har man dock fört samman två eller flera pastorsexpeditioner till en. Vidare är öppethållandetiden ofta mindre idag än tidigare. Pastorsexpeditionen har ju inte längre några uppgifter i folkbokföringsfrågor. Däremot kommer de nya församlingskanslierna även i fortsättningen att betjäna medlemmar, när det gäller kyrkliga ärenden som dop, konfirmation, vigsel, samtal med präst och begravning i Svenska kyrkans ordning.

Rolf Eknefelt

(Artikeln återgiven i sin helhet från DIS-VÄST nr 1 1992)

Du som ännu inte sänt in ditt bidrag till DISBYT - passa på nu!

Om du är osäker på hur du ska göra för att delta i DISBYT, upp-
repar vi mer än gärna rutinerna igen:

Du som har DISGEN v 3.5 för PC:

- * Välj 8 - Skapa underlag för notisregister
- * Välj D - DIS-register
- * Ange ditt medlemsnummer (se DISGEN-disketten)
- * Ange flocknummer
- * Ange från vilken individ
- * Ange till vilken individ

Upprepa de sista tre punkterna tills du fått med allt ditt material.

- * Avsluta med flocknr = 0

Filen får namnet DISnnnn.REG, där nnnn är ditt medlemsnummer, och hamnar på din DISGEN 'Resultat-diskett'. Har Du hårddisk så kopiera till diskett från ditt DISGEN TEMP-bibliotek.

Du som har DISGEN v 5 för PC

- * Välj alt-L - Listor
- * Välj T - Inställning Utdrag
- * Tryck F7 för DISBYT
- * Ange ditt medlemsnummer
- * Välj U - Utdrag
- * Ange vilka flockar och personer som skall ingå i underlaget.

Underlaget lagras i filen FLK-REG.RGU på ditt databibliotek på hårddisken. Kopiera denna till diskett.

Du som har DISGEN på Macintosh:

- * Välj Notiser och Register
- * Välj DIS forskarregister och ange DISnnnn.REG, där nnnn är ditt medlemsnummer.
- * Ange vilka flockar och individnummer som skall med

Kopiera sedan filen till 700 kbyte-diskett. När du har din diskett preparerad, skickar du den till någon av följande 'administratörer':

DIS-Väst medlemmar med DIS-

GEN för PC: DIS-Väst, c/o Ewert Johansson, Ungmästaregatan 59, 415 06 GÖTEBORG, tel 031-461313

DIS-Öst medlemmar med DIS-GEN för PC: DIS-Öst, c/o CO Sahlin, Högomsvägen 38, 183 50 TÄBY, tel 08-7563314

Övriga medlemmar med DISGEN för PC och alla som har DISGEN på Macintosh och ABC: DIS, c/o Olof Cronberg, Södra Järnvägsgatan 21 A, 352 34 VÄXJÖ, tel 0470-21763

Tillbaka får du din diskett med resultatet av sökningen på fil. Dina medforskare är angivna med medlemsnummer - se matrikeln.

Lycka till!

**Kommateringsregler
(forts från sid 5)**

Rudbecks insatser. När jag därför nu försöker göra en historisk överblick över kommateringskonstens utveckling, vill jag börja vid den store Olof R.

Som väl de flesta känner till var Olof (eg Olavus) Rudbeck "som man säger" ett snille. Som professor undervisade han i nästan alla ämnen som förekom vid universitetet, förutom anatomi även krigskonst, arkitektur, fäktning och botanik. Han byggde vattenledningar, hjulångare, kyrkoglar och befästningsanordningar. Han lär också ha upptäckt lymfkörtlarna och häxprocesserna.

Varje dag kan man fortfarande möta Olof Rudbeck utanför domkyrkan i Västerås, och vad mer är, han dyker upp lite överallt där man minst anar. Sist vi träffade honom var på DIS 10-årsjubileum i Vårdnäs, där han påstod sig vara en av Annika Nybergs anfäder. Något som är mindre känt men inte desto mindre viktigt är hans insatser till fromma för den svenska kommateringskonstens utveckling.

I första hand var ju Rudbeck fysiker och han kunde med sin snillrika slutledningsförmåga påvisa att den från fysiken så välkända tumregeln har en allmängiltig användning vid kommatering.

(K-G Junhalls funderingar kring kommateringskonsten fortsätter i nästa nummer av Diskulogen.)

**Forskar-
kontakten**

**Tyko Lundqvists
personregister**

Släkt- och hembygdsforskare, som arbetar med Ångermanlands befolkning, har fått tillgång till ett betydelsefullt forskningsmaterial / hjälpmedel genom att hembygdsforskaren Tyko Lundqvists 15000 personkort mikrofilmats, mångfaldigats och placerats ut på ett antal forskningsställen, bl a.på biblioteken i Bjurholm, Härnösand, Lycksele, Nordmal-
ing, Umeå och Örnsköldsvik samt på Kulturmagasinet i Sundsvall, Landsarkivet i Härnösand och Forsknings-arkivet vid Umeå Universitet.

Mikrofilmningen och framställningen av mikrokort, 13 stycken, har möjliggjorts genom ekonomiskt stöd från Sparbanken Norrland i Umeå, Föreningsbanken i Härnösand och SVAR i Ramsele. Ytterligare exemplar av mikrokorten kan köpas från SVAR.

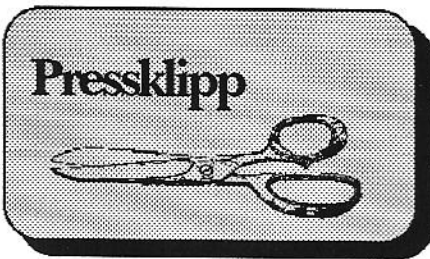
Tyko Lundqvist har också skrivit ett antal böcker om sin hembygd. Dessa ges ut av bokförlaget Ångermannia i Härnösand, som Tyko startade.

Bokförlaget drivs nu av hans efterlämnade maka Rut, tel 0611-155 61.

**Örebro Släktforskares
Släktforskarförteckning**

säljes för 30:- inkl porto genom insättning på pg 69 59 14-5

Sture Jacobsson, ordf. i
ÖREBRO SLÄKTFORSKARE
S. Lillåstrand 38, kv
703 64 Örebro

Vill fröken ha barn med mig?

Genom att analysera fotografier av en man och en kvinna kan en dator från Matsushita i Japan grovt förutse utseendet hos mannens och kvinnans gemensamma barn.

Systemet kallas Image Synthesis Technology Using 3D Model Based Coding och används sedan en tid av japanska polisen i olika typer av utredningar.

För dagens japanske Don Juan är det bara att ta med sig några av sina häftigaste brudars foton till datorn och se vem som ger det vackraste barnet...

(Detta vore något för oss släktforskare om programmet kunde användas för att forska "baklänges". Tex för oss som sitter med en bunt gamla foton, vet hur farfar och farmor såg ut men som inte kan identifiera farmors far m. fl. ...)

(Ny Teknik 1992:5)

Floptiska skivan här för att stanna Lagrar 21 Mbyte på 3.5 tums skiva

Den floptiska disketten lagrar närmare 21 megabyte i stället för standardskivans 1,44 megabyte. Men befintliga disketter går fortfarande att använda i Insites diskettenhet.

På den floptiska diskettens undersida finns särskilda spår för den optiska mekanismen som gör att lagringskapaciteten i det magnetiska skiktet av bariumferrit kan utnyttjas så effektivt.

Denna typ av diskett lämpar sig utmärkt för datalagring, datadistribution och säkerhetskopiering.

En floptisk diskettenhet kostar idag (feb 1992) ca 5600 kr och disketten själv ca 250 kr, dvs ca 10 gånger mer än en vanlig diskett. Om produkten slår, kommer naturligtvis priserna på såväl enheten som på disketterna att sjunka.

(Elteknik nr x 1992)

DISGEN-KURSEN

Den lilla notisen i förra numret av Diskulogen om intresset för en DISGEN-kurs gav ett överraskande stort gensvar. Dryga 30-talet personer meddelade lediga helger. För att uppfylla flertalets önskemål valdes helgen 29 feb. - 1 mars.

Inbjudan gick ut och efter en bindande anmälan kunde vi, lätt överraskade och med glädje, notera 26 deltagare. Ytterligare kurslokal och extra handledare för övningarna fick ordnas.

Att döma av kontakter med en del kursdeltagare var kursen uppskattad. Teori- och praktikmomenten varvades med livliga och stundtals långa diskussioner om olika frågeställningar.

Eftersom vi har begränsad tid på ett veckoslut, innebär det naturligtvis att det blir mycket av "korvstoppling".

Med detta i tankarna utformades i förväg ett ganska rikhaltigt kursmaterial som angav de vanligaste momenten i en förenklad form. Endast den för momentet avgörande informationen anges här. Med detta nya kursmaterial inom räckhåll bör alla deltagare på egen hand kunna ha större glädje av sitt DISGEN-program.

Kursmaterialet kommer att bearbetas ytterligare och delar av det kommer att ingå i en kommande Nyckeln till ...-bilaga.

Medlemmar som själva önskar leda kurs eller cirkel i DISGEN är också välkomna att ta del av kursmaterialet!

Björn J

Databas för Stockholmsregionen

Samordning av släkt- och hembygdsforskningsresultat

Den 18 januari 1992 ägde den fjärde regionala samarbetsträffen för Östra Svealands släktforskarföreningar rum i Norrtälje. Under denna träff initierades frågan om standardisering av personuppgifter, om tillgängliggörande av enskilda arkiv av intresse för släktforskarna, om forskarförteckningar med mera. Initiativtagare var Stig Geber från Sällskapet Vallonättlingar.

Enigheten var stor om värdet av att samla och tillgängliggöra dylika uppgifter, men inga konkreta beslut togs om hur man skulle gå vidare. Frågan bordlades till nästkommande träff för att under mellantiden få innehåll och utformning konkretiserat. Tänkbara samarbetspartners skulle kunna vara Stockholms historiska databas, DIS och förbundet.

(Anropet nr 1 1992)

SCB:s FORSKNINGSKIV FLYTTAR

Statistiska Centralbyråns (SCB) arkiv flyttar och beräknas komma till Riksarkivet omkring den 1 april, under förutsättning att nödvändiga ombyggnadsarbeten då är klara. Arkivet kommer ej att vara tillgängligt under den tid flyttning och installation i Riksarkivet pågår.

Den nya lokalen för SCB blir den lilla forskarsalen med 24 platser: mikrokort och referensbibliotek. SCB:s pappershandlingar skall leveras till Riksarkivet i omgångar. I en första etapp levereras originalhandlingar till mikrokorten till depån i Marieberg - övriga handlingar placeras på yttre depå.

Öppethållande planeras till 9 - 16 (sept-maj) och 9 - 15.30 (maj-sept), ej kvälls- eller lördagsöppet.

(Anropet nr 1 1992)

Denna gång välkomnar vi 232 st nya medlemmar!

- 4059 Jan Edvinsson,
KUNGSÄNGEN
4060 Robert Örtegren,
HÄGERSTEN
4061 Carl-Göran Cederblad,
HANINGE
4062 Åke Lindström, SKÖVDE
4063 Ingemar Skullman,
LINKÖPING
4064 Stein Arild Berg, KVITSEID
NORGE
4065 Ronny Oscarsson, KISTA
4066 Stig Lindeberg,
STOCKHOLM
4067 Per-Arne Bohrn, LINKÖPING
4068 Nils Windemo, GÄVLE
4069 Curt Palmebäck, NYKÖPING
4070 Nils Lindgren, VAXHOLM
4071 Sture Nilsson, UMEÅ
4072 Nina Eriksson, HANINGE
4073 Tommy Högberg, NORSBORG
4074 Göran Lindegårdh,
STOCKHOLM
4075 Ernie Svensson,
ÅTVIDABERG
4076 Peter Sjunesson,
LÖDDEKÖPINGE
4077 Torbjörn Gustavsson,
VÄSTERHANINGE
4078 Torsten Sellin, STOCKHOLM
4079 Sivert Andersson, HALMSTAD
4080 Christer Borgsten, NÄLDEN
4081 Alf Carlsson, SKÖVDE
4082 Margareta Andersson,
BRÄNNÖ
4084 Henning Montán,
LJUNGSBRO
4085 Gunnar Mattsson, HÄGERSTEN
4086 Tore Sundvisson, ÅSARNA
4087 Elna Hägglund,
BANDHAGEN
4088 Kurt Eklund, TJÖCK
FINLAND
4089 Karl Edvard Thorén,
LINKÖPING

- 4090 Yvonne Fridström, UPPSALA
4091 Sofi Lindström, LUND
4092 Gunnar Dalén, KARLSKOGA
4093 Gunnar Fröman, UPPSALA
4094 Anders Damberg, UPPSALA
4095 Anna-Karin Schander,
VÄXJÖ
4096 Nils Leijer, NORSBORG
4097 Jonas Fremberg, LUND
4098 Lars Magnusson, VÄSTERÅS
4099 Tomas Dahl, ÖREBRO
4100 Gun Barkander, SUNDSVALL
4101 Lennart Karlsson,
ESKILSTUNA
4102 Gunnar Hejli, BÅSTAD
4103 Barbro Landberg,
RÖNNINGE
4104 Jon Jacobsson, STOCKHOLM
4105 Gunnel Cunei,
STENUNGSUND
4106 Rolf-Christian Andersen,
MEILEN SCHWEIZ
4107 Patrik Mogensen, LUND
4108 Lars Starlander, MÖRSIL
4109 Maud Edström-Blom,
FRÖSÖN
4110 Gertrud Olsson, LUND
4111 Lars Ygge,
VÄSTRA FRÖLUNDA
4112 Roland Christiansson,
BOLLNÄS
4113 Torsten Jonsson,
SÖDERHAMN
4114 Agnar Bjälnes, MJÖLBY
4115 Bengt Harbe, ÖREBRO
4116 Bertil Sjöberg, DANDERYD
4117 Jörgen Kindström,
VÄSTERHANINGE
4117 Anders Nilsson, BRAÅS
4119 Lars Fornander, SKÄRHAMN
4120 Lotta Hessel, LINKÖPING
4121 Hans Otto Tengrud, OXIE
4122 Göran Sandberg, BROMMA
4123 Per Andersson, TÅSTRUP
DANMARK
4124 Lennart Johansson,
KUNGSÖR
4125 Greta Höglund, SJUNTORP
4126 Nils Damberg, ARVIKA
4127 Kent Roos, VÄSTERÅS
4128 Maj-Len Stubb, KORSHOLM
FINLAND
4129 Stig Roslund, MALMÖ
4130 Lennart Öijen, KARLSTAD
4131 Ragnar Fritsvold, OSLO
NORGE
4132 Lars-Olav Adolfsson,
MÖLLTORP
4133 Arne Ekholm, SUNDSVALL
4134 Göran Östman, HAMMARÖ
4135 Kent Karlsson, ED

- 4136 Lars Ove Johansson,
VÄSTERÅS
4137 Björn Martinsson, ÄLVSJÖ
4138 Ingrid Gottfries, LUND
4139 Hans Perman, ÅMÅL
4140 Hardy Weidmer, KIL
4141 Bo Ekstam, BROMMA
4142 Gunnar Asker, VÄSTERÅS
4143 Hans Söderlund, SÖDRA
WALLGRUND FINLAND
4144 Bengt Rahlén,
HELSINGBORG
4145 Arne Wieslander, BROMMA
4146 Birgitta Ekvall, SVEDALA
4147 Lars Erich Jansson, GRÄNNA
4148 Bengt Lidbeck,
VÄSTRA FRÖLUNDA
4149 Thomas Hoff,
HELSINGBORG
4150 Gunnar Berglund, SVARTÅ
4151 Henrik Grandell, ÅBO
FINLAND
4152 Lars Westergren,
LINKÖPING
4153 Pärmas Gösta Olsson, DELSBO
4154 Karl Hugo Salling,
NYKÖPING
4155 Kenneth Magnusson,
ÅKERSBERGA
4156 Erik Jacobsson, FALUN
4157 Lennart Mårtensson,
KALMAR
4158 Stefan Wern, JÖNKÖPING
4159 Kurt Blomqvist, LINKÖPING
4160 Ingvar Åfeldt, ÖSMO
4161 Torleif Björklund,
NORRKÖPING
4162 Birgitta Edholm,
HALLSBERG
4163 Rune Gunnarsson,
OLOFSTRÖM
4164 Gunnar Larsson, SKÖVDE
4165 Inger Larsson, ESLÖV
4166 Kenneth Pihl, GÖTEBORG
4167 Martin Martinsson,
SUNDSVALL
4168 Lilian Larsson, STOCKHOLM
4169 Gunnar Pettersson,
SOLLENTUNA
4170 Johan Fredrik Wh. Mohr,
OSLO NORGE
4171 Lars Werneberger, SÄFFLE
4172 Bo Lundquist, LINKÖPING
4173 Åke Berg, KNIVSTA
4174 Arne Stenberg, RÖDEBY
4175 Lennart Lindkvist, UPPSALA
4176 Karin Pilkvist, JÖNKÖPING
4177 Thor Ohlsson, DANDERYD
4178 Rolf Björklund, LUDVIKA
4179 Bengt Dovebrant, ÖREBRO
4180 Gunnar Bengtsson,
VÄLLINGBY

- 4181 Bo Schenström, RÖNNINGE
4182 Ann-Margreth Ericsson,
KALLINGE
4183 Kurt Modig, GAGNEF
4184 Stina Norberg, JÄRFÄLLA
4185 Eyvind Zakariasson,
TROLLHÄTTAN
4186 Bernt Olof Funby,
HOLSBYBRUNN
4187 Michael Gawell, VÄSTERÅS
4188 Tage Jansson, LINKÖPING
4189 Stig Hanning, RÖNNINGE
4190 Elenor Svensson, SANDARNE
4191 Åke Axelsson, ÅMOTFORS
4192 Ingrid Tann, KLIPPAN
4193 Sven Westrin, ÖREBRO
4194 Arne Söderström,
NJUTÅNGER
4195 Krister Jansson,
NORRKÖPING
4196 Anders Frisk, MOTALA
4197 Anita Larsson,
VÄRMLANDS NYSÄTER
4198 Lars Lundberg, ÖREBRO
4199 Thure Vigede, BROMMA
4200 Per Rosén, TORSLANDA
4201 Per-Olov Österlind, UMEÅ
4202 Barbro Lunsjö,
STAFFANSTORP
4203 Isa Kilsbo, SOLNA
4204 Peter Larsson, MALMÖ
4205 Jan Kjenstad, BLYSTADLIA
NORGE
4206 Urban S.E. Lilja,
NUEVA ANDALUCIA
MALAGA ESPANA
4207 Torsten Hägerström,
SUNDBYBERG
4208 Björn O. Hansen, MOSS
NORGE
4209 Johan K. Brakke,
AREMARK NORGE
4210 Stig Hjalmarsson, BORÅS
4211 Ingvar Le Borg, ÅMÅL
4212 Johan Engberg,
SOLLEBRUNN
4213 Annica Scholz, SVEDALA
4214 Bengt Löventun,
NORRKÖPING
4215 Bengt Vestman,
ÖRNSKÖLDSEVIK
4216 Catrin Bohman Axelsson,
HUSKVARNA
4217 Aslak Bekhus, HÖYDELSMO
NORGE
4218 Kerstin Angelhag, ÅSTORP
4219 Tobias Gabriellson,
GÖTEBORG
4220 Rune Elofsson, EKSJÖ
4221 Göran Gustafsson, ARVIKA

Fortsättning på sidan 16.

ORTNAMN, fort från sid. 4.

detta krävs ett annat program med annan uppbyggnad och inriktning.

Men som sagt: det finns personer som idag använder DISGEN för hembygdsforskning. Även en enkel hantering av orter borde kunna underlätta för dessa liksom för de rena släktforskarna.

Nytt förslag

Vi använder den sockenkod som SCB ger ut för att numrera församlingar. Den är uppbyggd efter län, kommun och församling. T.ex. 058032 = Östergötlands län, Linköpings kommun, Vårdsbergs församling. Det finns enligt uppgift ett tillägg för församlingar/socknar som upphört att existera.

Till varje sådan församling knyts en fil, motsvarigheten till en flockfil, man kanske kan kalla den sockfil. I denna flockfil läggs förstås inte personer utan orter, nämligen orter i församlingen.

vilka orter som läggs in, hur de numreras och hur de benämns lägger sig DIS inte i utan det får varje släktforskare bestämma själv.

Till varje ort kan knytas notiser av olika slag. I första hand förstås ortsnamnet. Dessutom måste det finnas möjlighet att skriva in löpande text, motsvarigheten till T-notiser. Här kan man beskriva ortens historia, hänvisa till andra orter som relaterar sig till denna osv. Tänkbart är att ha flera olika notisbokstäver för olika slag av information så att man vid utskrift kan välja vad som skall tas med.

Egentligen skulle inte något mera behövas. Det finns alltså ingen motsvarighet till relationer, där man anger andra orter på ett sätt som DISGEN kan förstå. Jag är rädd att sådant skulle leda för långt, man kommer då direkt in på orters tidsbegränsade existens, varierande tillhörighet och uppdelning.

Jag tror också att relationen mellan en person och en ort måste göras enkelriktad: från personen till orten. Relationerna från en ort till alla berörda personer kan bli

väldigt många och skulle spräcka en del av de gränser som idag finns i DISGEN.

Där man idag anger en ort i klartext i händelsenotisen hos en person skulle det då istället skrivas en "sock:ort", t.ex. 058032:14 = Himna gård. Genom att man ofta håller sig till en socken när man matar in så kan den socknen göras aktuell och vid inmatning av ort kan en plocklista visas med alla orter i socknen. Det gör att man inte behöver skriva alla siffrorna varje gång.

Dessutom behövs nya relationsnotiser för personer: Bodde på, Ägde, eventuellt Brukade samt en generell som man kan använda för egna relationer liknande Specialnotisen för händelser.

Förutom återskapade längder enligt ovan kan man efter utskrift av en tavla skriva ut alla orter som nämnts i bokstavsordning tillsammans med deras beskrivningar.

Synpunkter

Man måste eftersträva en lösning som är enkel. Det är en förutsättning för att vi skall orka med både definitionen och implementeringen.

Å andra sidan måste den förstås vara tillräckligt omfattande för att vara användbar.

Det behövs därför synpunkter från olika håll för att kunna finna en lämplig avvägning.

Försök tänka på vad Du själv skulle vilja få ut av en ortskod. Hur koden skall se ut för att vara effektiv, hur inmatningen skall gå till och vilka bearbetningar och listor Du skulle vilja få ut.

HAR DU SYNUNKTER SÅ SKRIV TILL MIG!

Lars Blomberg,
Ärenprisvägen 111,
590 62 Linghem.

Nya medlemmar, forts. från sid 15.

- 4222 Tage Pettersson, LINKÖPING
 4223 Göthe Jansson, JÄRFÄLLA
 4224 Bengt Brodin, TRELLEBORG
 4225 L.O. Andersson,
 ESKILSTUNA
 4226 Bengt Cederback,
 LINKÖPING
 4227 Ing-Britt Westerby,
 SALTSJÖ-BOO
 4228 Thomas Gustafsson, LULEÅ
 4229 Gunilla Flaig, GÖTEBORG
 4230 Erling V. Ingebrigtsen, SKI
 NORGE
 4231 John Hamilton, EVERÖD
 4232 Ronny Norman, ARBOGA
 4233 Anders Ragnarsson,
 KRISTIANSTAD
 4234 Anders Jonzon, UPPSALA
 4235 Lars-Göran Arnberg,
 BORLÄNGE
 4236 Stig Magnusson, DOMSJÖ
 4237 Lennart Fallberg, MOLKOM
 4238 Leif Corde, SUNDBYBERG
 4239 Sven Ragnarsson,
 HELSINGBORG
 4240 Gunnar Olofsson,
 SVENLJUNGA
 4241 Elis Peterson, TRANÅS
 4242 Helge Knudsen Strømme,
 OSLO NORGE
 4243 Åke Mossberg, NORA
 4244 Ingvar Nilsson, NYKÖPING
 4245 Lars Sindeby, ÅKERSBERGA
 4246 Stig Hedberg, GÖTEBORG
 4247 Stig Medin, SUNDSVALL
 4248 Lennart Svensson,
 GÖTEBORG
 4249 Björn Immonen, ESBO
 FINLAND
 4250 Germund Walle, STATHELLE
 NORGE
 4251 Berit Sjögren, UPPSALA
 4252 Ulf Andersson,
 VÄSTRA FRÖLUNDA
 4253 Linnea Holmberg, LERUM
 4254 Hans Eriksson, TORSBY
 4255 Marie Westerberg,
 NORRKÖPING
 4256 Kerstin Andersson,
 KOVLAND
 4257 Bengt-Göran Carlsson,
 GUSTAFS
 4258 Allan Berg, HALMSTAD
 4259 Karl-Göran Brokvist,
 ESKILSTUNA
 4260 Per-Erik Jonsson,
 GÖTEBORG

AV DIS-VÄST VÄRVADE

- 2052 Siv Jonsson, GÖTEBORG
 2053 Karin Bengtsson, BORÅS
 2054 Brita Löfgren, GÖTEBORG
 2055 Åke Kleberger, UDDEVALLA
 2056 Lennart Ansjön,
 BOLLEBYGD
 2057 Bengt Olsson, GÖTEBORG
 2058 Göran Liden, BORÅS
 2059 Mariana Buller,
 DALSJÖFORS
 2060 Marijke Johansson,
 RÄVLANDA
 2061 Peter Hansson,
 SVENLJUNGA
 2062 Gustav Andersson,
 TROLLHÄTTAN
 2063 Gunnar Klasson,
 UDDEVALLA
 2064 Per Olof Stenbäcken, KINNA
 2065 Stig Hedberg, GÖTEBORG
 2066 Roger Gustavsson, BORÅS
 2067 Bengt Hultman, LJUNG
 2068 Barbro Backlund, GRÄSTORP

AV DIS-ÖST VÄRVADE

- 3067 Benkt Wangler, SOLNA
 3068 Stefan Berndt, NORRTÄLJE
 3069 Lasse Gustavsson,
 STOCKHOLM
 3070 K-A. Illerstam, NORSBORG
 3071 Hans Ström, BRO
 3072 Lars-Eric Eldesjö, JÄRFÄLLA
 3073 Carl-Lennart Carlsson,
 BROMMA
 3074 Christer Björkström,
 HANINGE
 3076 Hans Kollind, STOCKSUND
 3077 Holger Andersson, HANINGE
 3078 Stig Nylov, TÄBY
 3079 Bo Brunemalm, ENSKEDE
 3080 Karl-Ivar Westberg, LIDINGÖ
 3082 Thomas Ebbmo,
 SALTSJÖBADEN

SKÖNA DIS-TRÖJORNA PÅ GÅNG

Ni som har beställt tröjor med DIS-logon på kommer inte att behöva vänta så länge till. Den samlade beställningen på ett 70-tal tröjor avsändes till leverantören i mitten av februari. I skrivande stund är dessa på väg till DIS och kommer sändas ut snarast!

DIS-shopen (Jonas o Björn)

CONTENTS IN ENGLISH

Theme: Standardization and identification of names for places. A proposal is given to a hierarkical code to give a unique identification of a location.

Multimedia: A short presentation of equipment and software.

DISGEN:

- state of the art for vers 5/PC,
- GEDCOM implementation in DISGEN is 'certified' by the Church of Jesus Christ of Latter-Day Saints.

- Data transfer from the Swedish genealogy program Holger to DISGEN

- Data transfer between PC and Macintosh.

DIS presentation has been distributed wireless all over the country using Packet Radio network.

DIS goes West: last four articles about research experiences in Salt Lake City.

Appendix: A Key to Computer shopping.

A presentation of the new Swedish clerical register organization and what's left for the genealogist.

Facts about DIS

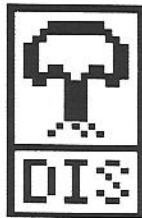
DIS have more than 1800 members

DISGEN for PC is used by more than 1530 registered members.

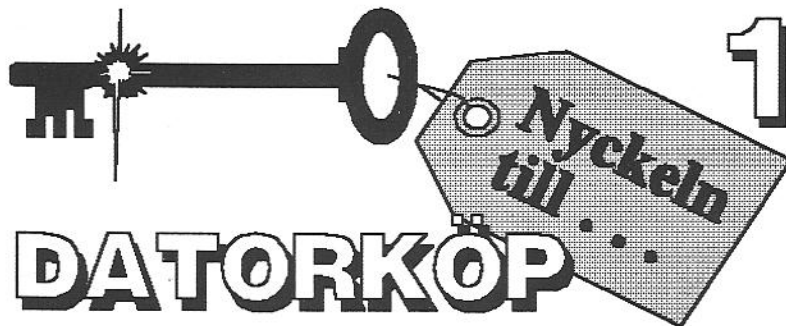
DISGEN for Macintosh is used by more than 150 registered members.

This issue of Diskulogen is printed in 2400 copies.

Föreningen för
datorhjälp i släktforskningen
1992

Redan när man som släktforskare har ett material på 100 - 200 personer, lönar det sig att använda datorn som hjälpmedel. När man har större material är det så småningom en absolut nödvändighet. Datorn håller reda på personerna och deras släktskapsförhållanden. Med hjälp av den kan man göra utskrift av antavlor och stamtavlor i tabellform eller grafisk form, och med den kan man göra register som innehåller de uppgifter man önskar. Vill man ha utbyte med andra släktforskare, underlättas detta av datorn. Ett bra släktforskningsprogram kan dessutom utföra många andra saker man önskar sig som släktforskare.

Fler och fler släktforskare använder också datorn, och antalet lär öka, särskilt som datorerna idag är billiga och lätta att använda. Men, faror lurar på datorspekulantens väg!

Faror på vägen

Priserna sjunker från dag till dag och priskriget, som verkligen kommer konsumenterna tillgodo, är definitivt inte slut än. Tvärtom, priserna sjunker i accelererande tempo.

Ett par exempel: Den skola där jag arbetar, köpte 1986 Ericson PC-datorer för 25-30 000 kr per styck. Idag kan man inte köpa nya motsvarande, men om man kunde, skulle de nog kosta ungefär 2 000 kr. I december -89 köpte skolan en billig dator med 286-processor för 15-16 000 kr exkl moms och idag kan man köpa motsvarande för 5000 kr.

I detta läge finns det mindre nogräknade firmor, som försöker sälja ut föråldrade datorer till rövarpriser, i hopp om att datorovana människor ska nappa.

Det finns alltså vissa risker för

den som börjar bli sugen på att köpa en dator, och som i likhet med de flesta människor inte har hunnit sätta sig in i vad branschspråket betyder och var prisnivån bör ligga. Idag är datorerna en attraktiv realitet, men också en möjlighet att bli lurad om man inte passar sig.

Därför vill jag försöka ge en liten förklaring till datavärldens "hemliga" språk, och också ange ungefär vad det är rimligt att betala idag, under första halvåret av 1992.

Liten branschöversikt

Till att börja med, vilka typer av persondatorer finns och vilka lämpar sig för släktforskning? Med någon förenkling kan man urskilja 4 grundtyper:

1. IBM-datorer. IBM lanserade persondatorn på allvar och är fortfarande den största enskilda persondator tillverkaren, men deras priser ligger över kopiornas (se nedan) och det är därför sällan någon bra idé för en släktforskare att köpa en äkta IBM. Vill man sedan bygga ut en IBM-dator är också tillbehören dyrare. IBM är genom sin produktionsstorlek, sin världsomspännande försäljningsapparat och service-täthet framför allt företagets dator.

2. IBM-kompatibler eller kopior. Varken processorerna eller operativsystemet i IBM-datorerna görs av IBM själva och bland annat därför har det varit fritt att kopiera konstruktionen. I dag är den vanligaste persondatorn en IBM-kompatibel, dvs en dator som är konstruerad nästan precis som en IBM och på vilken man kan använda all programvara gjord för IBM (och kompatiblerna förstås), och det är inte lite det. Det är i denna del av marknaden det största priskriget

rasar. Denna typ av dator är alldeles säkert också den vanligaste för släktforskningsändamål. Till den finns diverse släktforskningsprogram av vilka det mest kända i Sverige är DISGEN. IBM och deras kopior kallas också PC (personal computer), vilket kan vara förvirrande eftersom beteckningen ibland också används för persondatorer av alla slag. När jag i denna artikel använder beteckningen PC avses emellertid IBM och IBM-kompatibler.

3. Macintosh-datorer. Dessa datorer hade länge ett stort försprång framför IBM och kompatiblerna vad det gäller användarvänlighet och bildskärmsgrafik. Priset har dock alltid varit högt, och deras del av den totala marknaden har aldrig varit så särskilt stor. Idag har priserna på Macintosh sänkts men i gengäld har IBM och kompatiblerna lyckats åstadkomma nästan samma användarvänlighet till bättre priser. Macintoshen är dock en trevlig upplevelse och det finns till den flera släktforskningsprogram, bland annat en version av DISGEN och ett program kallat Sunrise-GEN.

4. Amiga, Atari och liknande. Dessa datorer är dataspelens mästare och påminner något om Macintosh, men har knappast någon programvara som är speciellt intressant för släktforskare.

Anhängare till PC (dvs IBM-kompatibler) och Mac brukar föra rena krig om vilken typ av datorer som är den bästa, och bland Macfrälsta brukar man betrakta PC med upphöjt förakt.

Båda dator typerna har dock fördelar och dessutom minskar skillnaden dem emellan alltmer.

Den största delen av denna artikel ägnas åt kompatiblerna eftersom det är där det överväldigande största utbudet finns.

Datorn - en byggsats!

Det finns en mängd firmamärken bland IBM-kompatiblerna: Victor, Dell, Copam, Leo och allt vad de heter. Men det innebär inte att komponenterna inne i datorerna är av dessa fabriker. Det finns ett fåtal stora tillverkare av komponenter och ungefär samma "grejer" sitter i alla datorer. Därför ska man hellre se en dator som en "byggsats", uppbyggd av olika komponenter från olika tillverkare, än att se den som en komplett märkesvara. På grund av detta är det också svårt att säga om det eller det fabrikeratet är bättre än något annat, det beror naturligtvis på vad som sitter i!

Man ska också vara uppmärksam på att nypriser på datorer och tillbehör i stort sett alltid anges i priser exklusive moms. Därför skriver jag också nedan alla priser i denna artikel utan moms, så att man vänjer sig. Det förekommer också att bildskärm inte ingår i det angivna priset.

Så här kan det stå i en typisk datorannons:

386-sx 20 Mhz, 2 Mb RAM,
HD 42Mb, FD 1,44 , VGA.
Inkl DOS 5.00 9 950:-

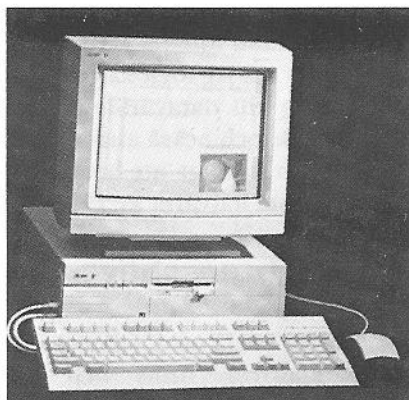
Det är ganska naturligt att en som ännu icke skådat datorljuset kan drabbas av en lätt trötthet vid åsynen av detta. Men det är inte så krångligt som det verkar!

Det går att förstå!

Vi börjar med 386-sx. I IBM-datorer och kompatiblerna (liksom i andra typer av datorer) finns det något som både kan liknas vid såväl datorns hjärta som hjärna. Det är processorn. Den styr hur fort datorn jobbar, hur mycket den jobbar med för varje "hjärtslag" och även hur den jobbar. De första persondatorerna från IBM hade en processor som heter 8088. Den var jämförelsevis mycket långsam. Den ersattes

senare av 8086 som så småningom gjordes en aning snabbare. Datorer med 8086-processor brukar kallas XT. Ett stort steg fram togs med processorn 80286. Den var avsevärt snabbare och har också förbättrats sedan den första versionen. Datorer med 286-processor brukar kallas AT.

För några år sedan kom 80386-processorn som är bra mycket vassare än 286:an. Såväl 386:an som 286:an utför dessutom mer arbete per "hjärtslag" än sina respektive föregångare. En enklare variant av 386:an är 386 sx som är en sorts blandning mellan 286 och 386, skulle man kunna säga med en slarvig förenkling.

Standardutseendet hos PC och Mac är bordsmodellen med datorlåda, skärm och tangentbord..

Sen några år finns också den väsentligt snabbare 80486. Datorer med denna processor har varit dyra, men är nu på väg ner i pris och vid slutet av 1992 kan jag tänka mig, om nuvarande tendens står sig, att man kan få en komplett 486-dator för 11-12 000 kr exkl moms. Redan nu hittar man i enstaka fall 486:or under 15 000 kr. Det rör sig då ofta om 486-sx som är en komplett 486-processor men där matteprocessorn är avstängd. Matte-processor är en processor avsedd för avancerade beräkningar. Den finns inte med i de flesta datorer. För släktoforskningsändamål behövs den inte ens om man har 10000 anor.

Alla dessa processorer har länge utvecklats och tillverkats av ett företag som heter Intel. Intel har varit ensam på hela denna marknad. Nu har emellertid även Intel fått konkurrens av företag som tillverkar processorer som är helt kompatibla med Intels och har samma nummerbeteckningar, t ex 386, men är billigare, och enligt

tester minst lika bra. Idag tillverkas de snabbaste 386-processorerna i själva verket inte av Intel utan av ett företag vid namn AMD.

Vi fortsätter med 20 Mhz. Ja, det är helt enkelt datorns "hjärtfrekvens" för att fortsätta denna liknelse. Den pulserar 20 miljoner gånger per sekund. Där kan man snacka om hjärtflimmer. Egentligen heter det klockfrekvens, och anger helt enkelt hur snabb datorn är. Men, klockfrekvensen är inte det enda som avgör hur snabb datorn är.

2 Mb RAM. Mb står för megabyte. En byte motsvarar ett tecken och en kilobyte är alltså (ungefär) 1000 tecken och en megabyte (ungefär) 1 000 000 tecken. RAM är det samma som internminne eller arbetsminne. Det är det elektroniska minne som sitter i datorns chips, och som fungerar så länge datorn är påslagen och arbetar med ett program. RAM-minnet är oerhört snabbt. Därför är det bättre ju mer RAM-minne man har, för då kan datorn ha mer av programmet där samtidigt. Egentligen kan IBMs och kompatiblernas operativsystem DOS (mer om detta nedan) inte använda mer än 640 Kb RAM-minne, men modern programvara har olika sätt att komma förbi det där.

HD 42 Mb, då? Jo, när man stänger av datorn eller slutar jobba med just det programmet man höll på med, då töms RAM-minnet. Det fungerar bara så länge det ligger en strömkrets på. Därför har man olika magnetiska minnen som i princip fungerar som bandspelarband som man spelar in musik på. Idag har alla nya datorer hårddisk (HD). Det är inbyggda magnetskivor där man lagrar sin programvara och sina minnesfiler, t ex sådant man skrivit i ordbehandlingsprogrammet eller sina släktdata. Minimum idag är hårddiskar på c:a 40 megabyte, men redan nu krävs ofta mer utrymme och redan inom ett år kommer standard att ligga på 80 eller c:a 100 Mb.

FD 1,44 Mb. FD står för "floppy disk" men i Sverige säger vi disketter. En diskett är en magnetskiva av tunn plast inbakad i papp- eller plasthölje. Innan hårddiskarnas tid hade man ofta två

diskettstationer av samma typ i datorn och så hade man en diskett med programmet i den ena och en minnesdiskett i den andra.

Idag använder man disketter för att ta säkerhetskopior, eller för att flytta information från en dator till en annan m m. Det finns två huvudtyper av disketter: 5,25-tums med papphölje och 3,5-tums med plasthölje. Ingen av diskettyperna går att köra i varandras diskettstationer. Vill man alltså kunna använda båda formaten måste man ha en diskettstation av varje sort.

För att ytterligare krångla till det hela finns det en äldre och en nyare typ av båda diskettformaten. Den äldre 5,25:an rymmer bara 360 Kb, den nyare 1,2 Mb. Den äldre 3,5:an rymmer 720 Kb, den nyare 1,44 Mb. Det finns ingen anledning idag att köpa en dator vars diskettstation(er) bara klarar de äldre disketterna.

Vad är VGA nu då? VGA är beteckningen för en typ av bildskärmsgrafik som datorn skickar till skärmen och som skärmen då ska kunna klara av. Grafiken tillhör också det som utvecklats mycket snabbt. Modern programvara bygger på att man har bra grafik och helst färg. De vanligaste standarderna för grafik är Hercules, CGA, EGA och VGA. Hercules är enbart monokrom (dvs enfärgad), de andra kan vara antingen monokroma eller färg. Idag säljs nästan bara VGA.

Och så till slut DOS 5.00. DOS är det operativsystem som nästan alla kompatibler använder. Vad är då operativsystem? Operativsystemet är programfiler som läses in i datorn direkt vid start och som håller reda på de olika delarna i datorn och ser till att de fungerar tillsammans. DOS gjordes av bolaget Microsoft till IBMs första persondatorer och har sedan gradvis förbättrats. 5.00 är helt enkelt versionsbeteckningen.

Vad ska man då köpa och vad ska man betala?

Krav och priser

Den nya versionen av DISGEN t.ex. kräver inte mer än 512 Kb RAM och går att köra på två diskettstationer utan hårddisk. Men tro mig,

det blir inte speciellt kul. Naglarna kommer att vara bitna. Det finns också en annan aspekt.

När man börjat använda en typ av programvara, brukar det föra med sig ett stort intresse för annan programvara. Ordbehandling är t.ex. en av teknikhistoriens mest arbetsbesparande uppfinningar. Och om släkthforskning ska vara mer än en egotripp, krävs det också att man kan presentera sina rön på ett intresseväckande sätt. Min släkt till exempel, har visat ett synnerligen begränsat intresse för att läsa antavlor i tabellform sida upp och sida ner.

Därför har jag som släkthforskare blivit mycket intresserad av layout; att kunna presentera t ex en antavla med snygg utskrift, olika rubriker, porträtt, bilder av hus där släkten bott etc. Då vill man jobba med Desktop Publishing-program som är dataverktyget för just detta. Det kräver lite mer av maskinvaran.

Idag, i de stora prisfallens tid, finns det ingen anledning att köpa något enklare än en 286:a och frågan är om man ska låta sig nöja med detta. De sista månaderna har annonser för 286:or i stort sett helt försvunnit. Detta beror dels på prisfallen på 386:or och 486:or, dels på att den största delen av programmen som säljs idag är avsedda att köras i programmiljön Windows. För att kunna köra dessa program fullt ut krävs en 386:a.

2 Mb RAM är idag standard eftersom få datorer idag säljs med mindre internminne än så. Många väljer idag att ladda sin dator med 4 Mb eller mer. Det är återigen Windows grafiska arbetsmiljö som är minneskrävande. Men RAM-minne är något man kan köpa till efteråt, när man märker att man behöver det. Minimipris idag är ungefär 400:-/Mb.

Hårddiskens minimistandard är som sagt 40 Mb. Sitter man inte i sjön ekonomiskt är det en klok investering att lägga lite extrapengar på en något större hårddisk.

Det finns idag, som sagt, ingen orsak att köpa en dator som bara klarar de äldre diskettyperna. Ska man bara ha en diskettstation är det bäst att ha en 3,5-tums. 5,25-tummarna verkar vara på väg ut nu. Mest praktiskt, men absolut inte nödvändigt, är att ha båda formaten. En extra diskettstation brukar vid

nyköp kosta c:a 7-800 kr.

Grafiken då? Jag tycker nog att man vid nyköp idag, inte ska köpa något enklare än VGA-färg. Bra bildskärmsgrafik gör datajobbet vilksamare och roligare. Vill man inte betala för färg, rekommenderar jag "paperwhite"-VGA dvs svart text på vit botten.

Man skall alltid se till att DOS är installerat på datorn när man köper den. Det kan bli ganska besvärligt för en nybörjare annars. Jag har själv fått gå till databutiken med svansen mellan benen och be om hjälp. Den gången var det emellertid fel på DOS-installationsdisketterna (brukar jag säga). Den senaste DOS-versionen är 5.00 och skiljer sig från de äldre genom ett bättre utnyttjande av RAM-minnet.

Man ska absolut inte använda lägre DOS-version än 3.30.

Hur mycket ska man betala då?

Under rubriken Dataaktuellt i Dagens Nyheter 10/3 1992 återfanns följande priser som får räknas som låga.

386-sx 25 MHz, 2 Mb RAM, 45 Mb HD, 3,5 FD, Super-VGA färg, 9 950 kr.

386 33 MHz, 4 Mb RAM, 80 Mb HD, i övrigt samma som ovanstående, 10 895 kr.

486 33 MHz, 4 Mb RAM, 107 Mb HD, i övrigt samma som ovanstående, 16 950 kr.

Macintosh

Processorerna i de olika Macmodellerna är inte desamma som i PC dvs IBM-kompatiblerna, utan är tillverkade av företaget Motorola. Dessa processorer är duktigare på att hantera minne än vad IBM-kompatiblernas processorer är. De kan jobba med flera saker samtidigt på ett bättre sätt. Operativsystemet är redan från början byggt för att kunna använda mycket internminne, vilket ju är DOS-systemets stora black om foten. Även grafiken hanteras på ett sätt som gör den betydligt snabbare. Detta till-

sammans gör att samma klockfrekvens i en Mac och i en PC ger mer utdelning i Macen.

Mac-modellerna

Den enklaste Mac-modellen är Classic. Den har en 8 MHz 68000-processor, som är den enklaste av processorerna som används i Macintoshfamiljen. Classics bildskärm är hopbyggd med själva "datorlådan" och bara på 10 tum (standard på PC är 14 tum) och är dessutom svartvit. På denna dator fungerar inte heller det senaste, kritikerrosade operativsystemet för Mac, som heter System 7. Hårddisken är på 40 Mb och den levereras oftast med 2 Mb internminne, men kan bara byggas ut till 4 Mb. Denna dator kostar runt 9 000 kr.

Classic II ser ut som lillebror Classic men processorn är en 16 MHz 68030 och kan därför använda System 7. Däremot har den samma inbyggda svartvita 10-tumsskärm som faktiskt är irriterande liten på en i övrigt relativt kraftfull dator. Den kan ha 2 - 10 Mb internminne och kostar c:a 12 000 med 40 Mb hårddisk.

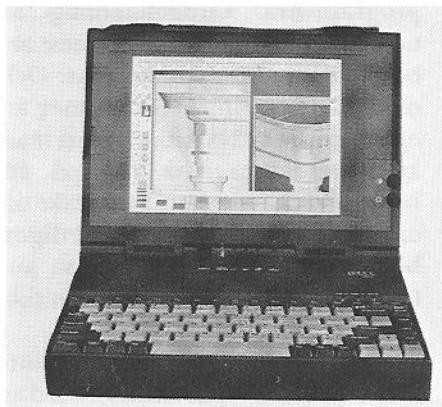
När man kommer högre upp i pris-klasserna lämnar man den klassiska Macens inbyggda bildskärm. Detta innebär också, vilket man bör vara uppmärksam på, att priserna i handeln ofta anges utan bildskärm.

Modell LC har processorn 68020 på 16 Mhz, 2 - 10 Mb internminne och kostar med 4 Mb internminne, 40 Mb hårddisk och 12-tums färgskärm c:a 17 000 kr. På 68020-processor kan man inte heller köra System 7.

Vill man ha rejält avancerade datorer i Mac-serien kan man titta på modell IIsi som har 68030-processor på 20 Mhz. Den kostar ungefär 20 000 utan bildskärm men med 40 Mb hårddisk och 3 Mb internminne. Vill man lägga till större hårddisk får man också lägga till c:a 3 000 för varje 40 Mb man adderar.

Storebror IIsi heter IICI och är enligt reklamen ytterligare c:a 70 % snabbare och c:a 10 000 kr dyrare.

Det finns också Macintosh Quadra-serie med 68040-processor men då är man uppe i priser på 50-75 000 kr och det är väl knappast intressant för en vanlig stackars släktforskare.

För några tusenlappar extra kan man få en 'knä dator' eller 'portföljdator' som väger några kg och kan tas med på arkiv och på resor

Plus och minus

På plussidan för Mac noterar man alltså det snabba operativsystemets goda hantering av internminne och den likaledes snabba grafiken. När det gäller Macens användarvänlighet så finns den naturligtvis fortfarande där, men försprånget till PC-maskinerna är idag mycket mindre sedan Windows-programmen har slagit igenom som standard på PC.

Windows 3.1 som kommer under våren 1992, uppges också ha snabbare grafik än sin succéföregångare 3.0. Detta gör att skillnaden krymper ännu mera mellan Mac och PC.

På minussidan finns naturligtvis priserna. Det finns ingen konkurrens på komponenter för Mac och det har bidragit till att Macen fortfarande är rätt dyr. Prissättningen i Sverige styrs från ett kontor i Paris och endast små justeringar görs från listpriserna. Visst kan du köpa en Classic för under 10 000 men då har du en för priset långsam dator med 10-tums svartvit bildskärm, vilket får anses som föråldrat. Dock ryktas det om förestående stora pris-

sänkningar även på Mac.

En annan nackdel med Mac är det relativt lilla utbudet av programvara. För PC finns det idag fantastiska mängder ständigt förbättrade program. Även här gör konkurrensen på PC-sidan att utbudet är större och billigare.

Begagnat kan löna sig?

Priserna ovan gäller alltså nya datorer. Det finns också en snabbt växande privat begagnatmarknad både för PC-kompatibler och Mac. Däremot säljer datafirmorna själva i stort sett ingenting begagnat.

Det kan vara vettigt att undersöka vad man kan komma över begagnat. Men man får passa sig noga eftersom man är tämligen rättslös som konsument när man köper privat. Under de senaste 3 - 4 åren har också kvalitén på komponenter och hårddiskar blivit betydligt bättre medan speciellt äldre hårddiskar ibland går sönder.

Det är roligt med datorer

Prisfallen gör alltså att det finns mycket stor anledning att se upp med firmor som försöker prångla ut föråldrade datorer till omoderna priser. Men om man är försiktig och inte förivrar sig, utan gör en ordentlig koll på vad marknaden har att erbjuda, kommer man antagligen att kunna göra ett bra köp. Det är trots allt köparens marknad just nu.

Och en sak till: Det är inte bara en praktisk möjlighet eller nödvändighet att jobba med datorn i släktforskningen, det är roligt också!

Artikeln är skriven i mars 1992 av medlem 1063 Lars Wallgren, Göteborg.

Ytterligare nycklar med olika teman kommer att tas fram och introduceras via Diskulogen som mittuppslagsbilaga. Har Du önskemål och förslag: skicka in ett vykort till . . .

Föreningen DIS
Sandgatan 10 kv.
582 35 LINKÖPING
013-149043 (tel.sv.)
013-139473 (DIS Family)